

ŠIAULIŲ MIESTO SAVIVALDYBĖS 2019 METŲ SOCIALINIŲ PASLAUGŲ PLANAS

I SKYRIUS ĮVADAS

1. Bendroji informacija

Šiaulių miesto savivaldybės 2019 metų socialinių paslaugų planas parengtas vadovaujantis Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymu, Socialinių paslaugų planavimo metodika, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. lapkričio 15 d. nutarimu Nr. 1132 „Dėl Socialinių paslaugų planavimo metodikos patvirtinimo“, Socialinių paslaugų katalogu, patvirtintu Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2006 m. balandžio 5 d. įsakymu Nr. A1-93 „Dėl Socialinių paslaugų katalogo patvirtinimo“, Socialinių paslaugų plano formos ir Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijais, patvirtintais Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104 „Dėl Socialinių paslaugų plano formos ir Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“.

Pagrindinis Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų plano tikslas – nustatyti socialinių paslaugų teikimo mastą ir rūšis pagal gyventojų poreikius, socialinių paslaugų finansavimo poreikį ir veiksmingumą.

Šio plano tikslai atitinka Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos strateginius tikslus – siekti palankios šeimai aplinkos, efektyvios socialinės apsaugos, bendruomenių ir nevyriausybinių organizacijų partnerystės su valstybinėmis ir savivaldybių institucijomis, jų plėtros ir aktyvaus dalyvavimo socialinėje veikloje, užtikrinti socialiai pažeidžiamų gyventojų socialinę integraciją.

2. Socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai

Socialinių paslaugų teikimo ir plėtros tikslai Šiaulių mieste atitinka Šiaulių miesto savivaldybės 2015–2024 metų strateginio plėtros plano 1 prioriteto „Atviras – aktyvi, kūrybinga ir atsakinga bendruomenė“ 1.3 tikslą „Kurti saugią socialinę aplinką“. Tikslui įgyvendinti keliami uždaviniai:

1. Didinti bendrųjų, socialinės priežiūros paslaugų įvairovę ir aprėptį ir prieinamumą.
2. Didinti socialinės globos paslaugų aprėptį ir prieinamumą.
3. Plėsti paslaugas vaikams ir šeimai.

3. Socialinių paslaugų plano rengėjai

Šiaulių miesto savivaldybės 2019 metų socialinių paslaugų plano rengėjos: Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Socialinių reikalų departamento Socialinių paslaugų skyriaus (toliau – Socialinių paslaugų skyrius) vedėja Edita Čičelienė, Socialinių paslaugų skyriaus vyriausioji specialistė Dainora Vasiliauskienė.

II SKYRIUS BŪKLĖS ANALIZĖ

4. Savivaldybės socialinės ekonominės ir demografinės situacijos įvertinimas

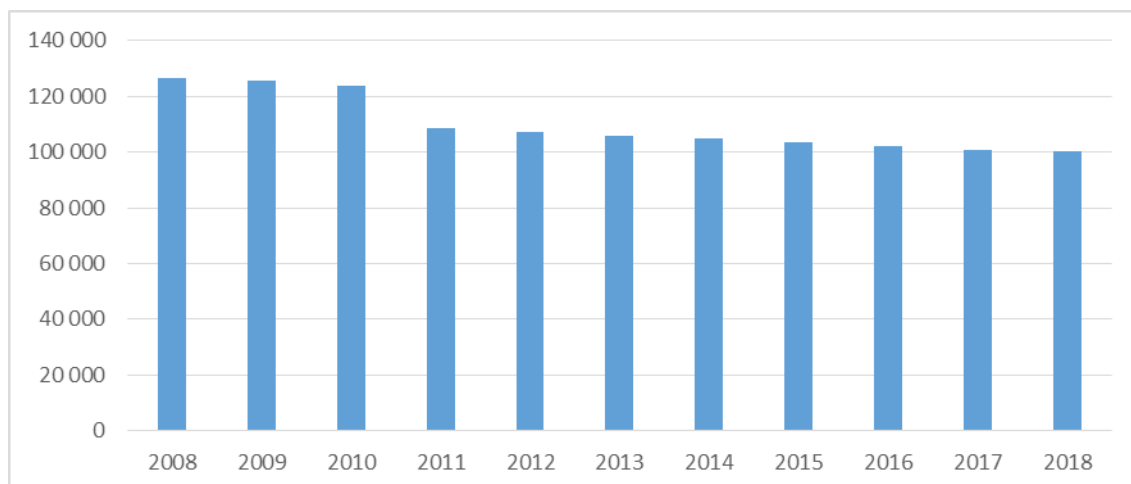
Šiauliai – miestas Šiaurės Lietuvoje, ketvirtas pagal gyventojų skaičių šalies miestas, Šiaulių apskrities administracinis centras. Šiaulių miesto bendras plotas – 81,13 kv. km. Savivaldybės atstovaujamoji institucija – Šiaulių miesto savivaldybės (toliau – Savivaldybė) taryba, turinti vietos valdžios ir viešojo administravimo teises ir pareigas. Savivaldybės funkcijas įgyvendina atitinkami jos struktūriniai padaliniai ir struktūriniai teritoriniai padaliniai – seniūnijos. Šiaulių miestas suskirstytas į 2 seniūnijas (Rėkyvos ir Medelyno) ir 18 seniūnaitijų (Gytarių, Dainų, Lieporių–

Šventupio, Aukštabalio, Žaliūkių–Pramonės, Miesto centro, Gubernijos, Kalniuko, Šimšės, Zoknių, Pabalių, Medelyno Skroblų–Eglyno, Medelyno Birutės–Sodo, Medelyno Sodo, Medelyno Gubernijos, Rėkyvos Vyturių, Rėkyvos Bačiūnų, Rėkyvos Centro).

4.1. Vidutinis metinis gyventojų skaičius ir sudėtis

Eil. Nr.	Rodiklis	Gyventojų (šeimų) skaičius (2018-10-01)
1.	Gyventojų skaičius (2018-07-01)	100 429
2.	Iš bendro gyventojų skaičiaus:	
2.1.	pensinio amžiaus gyventojai	22607
2.2.	suaugę asmenys su negalia	8781
2.3.	vaikai	15543
2.4.	vaikai su negalia	665
3.	Socialinės rizikos šeimos (iki 2018-07-01 šeimos, patiriančios socialinę riziką)	366
3.1.	šeimos, kurioms pabaigtas atvejo vadybos procesas (nuo 2018-07-01)	49
3.2.	šeimos, kurioms nebaigtas atvejo vadybos procesas (nuo 2018-07-01)	83
3.3.	šeimos, kurioms nepradėtas atvejo vadybos procesas (nuo 2018-07-01)	234
4.	Vaikų skaičius šeimose, patiriančiose socialinę riziką	659
5.	Globojamų vaikų skaičius, iš jų:	273
5.1.	šeimynose	26
5.2.	šeimose	165
5.3.	institucinė globa:	83
5.3.1.	savivaldybės globos įstaigoje	65
5.3.2.	valstybės globos įstaigose	3
5.3.3.	kitų savivaldybių globos įstaigose	2
5.3.4.	bendruomeniniuose vaikų globos namuose	13

Remiantis išankstiniais Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2018 m. liepos 1 d. Šiaulių m. savivaldybėje gyveno 100,429 tūkst. gyventojų. Per 2008-2018 m. laikotarpį Šiaulių miesto gyventojų sumažėjo 21,119 tūkst. (nuo 126,548 tūkst. (2008) iki 100,429 tūkst. (2018)). Per 2008-2018 m. šalyje gyventojų sumažėjo 556,937 tūkst. (nuo 3.357,675 tūkst. (2008) iki 2 800,738 tūkst. (2018)).

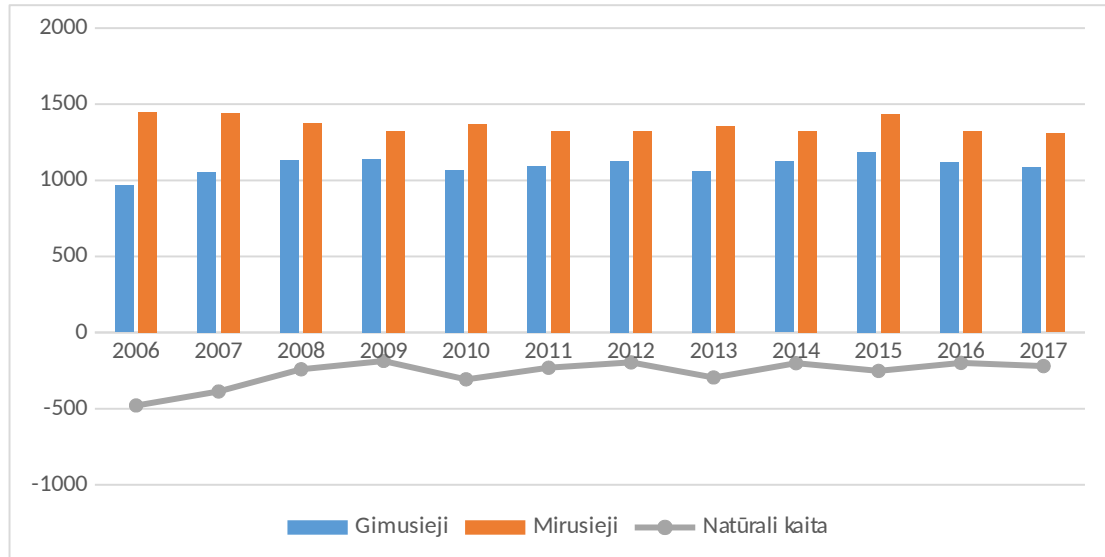

Nuolatinių gyventojų skaičius Šiaulių miesto savivaldybėje liepos 1 d.

Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Viena iš gyventojų skaičiaus mažėjimo priežasčių – neigiama natūrali kaita, nes mirusiųjų

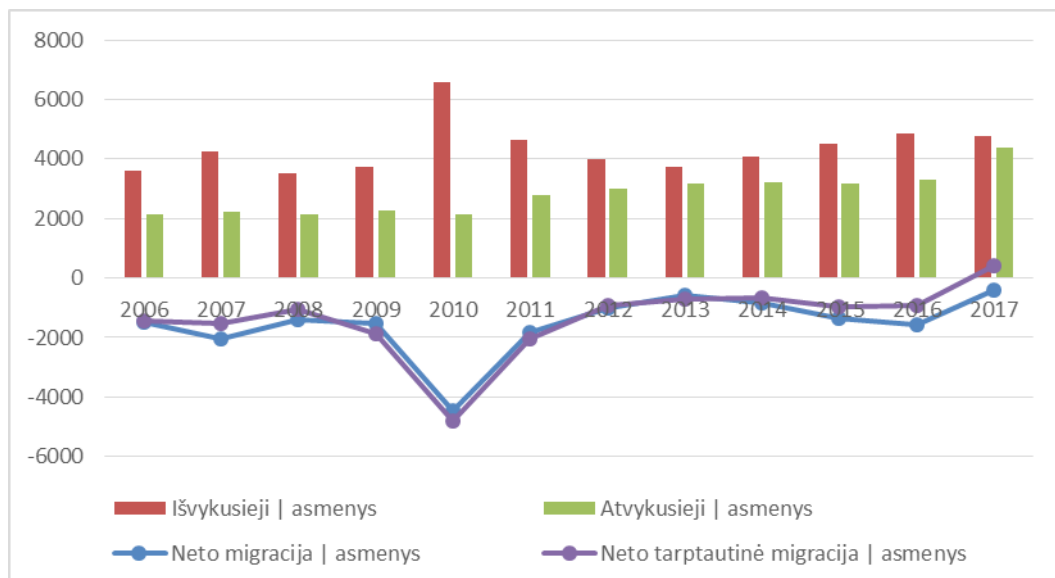
skaičius savivaldybėje per visą analizuojamą laikotarpį viršijo gimusiųjų skaičių. Didžiausias neigiamas natūralios kaitos pokytis Šiaulių m. savivaldybėje stebimas 2006 metais (-479). Remiantis išankstiniais Lietuvos statistikos departamento duomenimis, 2017 m. Šiaulių m. savivaldybėje užregistruoti 1088 gimusieji, 1308 mirusiųjų, susidariusi neigiama natūrali gyventojų kaita -220. Visoje šalyje, kaip ir Šiaulių m. savivaldybėje, per 2006-2017 m. natūrali gyventojų kaita taip pat buvo neigiama, o didžiausias neigiamas pokytis stebėtas 2007 m. laikotarpiu (-15,604 tūkst.)

Šiaulių miesto savivaldybėje gimusieji, mirusieji, natūrali gyventojų kaita

Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Kita svarbi gyventojų skaičiaus mažėjimo priežastis – migracijos procesas. Šiaulių miesto savivaldybės atveju yra svarbi ir vidinė migracija (kai gyventojai išvyksta į kitas Lietuvos teritorijas, kitus miestus), ir tarptautinė emigracija (kai gyventojai išvyksta į užsienį). 2006-2017 m. Šiaulių miesto savivaldybėje kasmet atvykdavo apie 2100-4300 gyventojų, o išvykdavo apie 3500-6500 asmenų. 2010 m. Šiaulių m. savivaldybėje neto vidinė migracija buvo didžiausia, t. y. -4451 asmuo, o mažiausia 2017 m. (-419 asmenų). 2010-2016 m. išvykstančiųjų skaičius savivaldybėje didėjo dėl padidėjusio emigrantų į užsienį srauto. 2017 m. neto tarptautinė migracija Šiaulių miesto savivaldybėje buvo 400 asmenų (imigrantų buvo daugiau nei emigrantų, t. y. imigravo 2505 asmenys, emigravo 2105 asmenys).

Vidinė ir tarptautinė migracija Šiaulių miesto savivaldybėje

Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

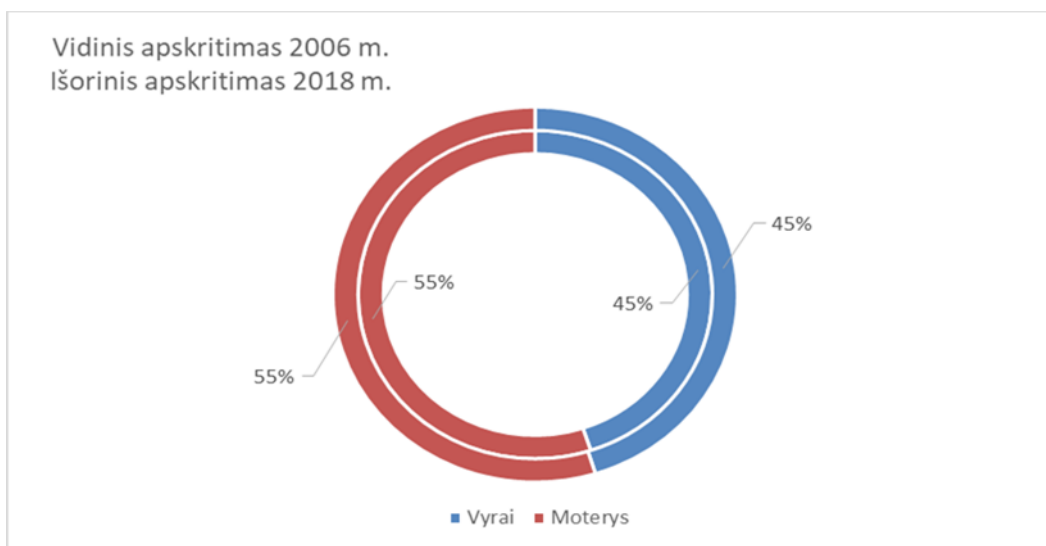
Dėl emigracijos keičiasi ir šeimos struktūra, t. y. šeimų, kuriose yra tik vienas iš tėvų, dažniausiai motina. Išlieka aukštas išsituokusių porų skaičius.

Ištuokos, santuokos Šiauliuose

Metai	2014	2015	2016	2017	2018
Susituokusios poros	787	826	777	688	481
Išsituokusios poros	456	441	395	267	229

Šaltinis – Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Socialinių reikalų departamento Civilinės metrikacijos skyrius

2018 m. Šiaulių miesto savivaldybėje 1000 vyrų teko 1213 moterų (t. y. 2018 m. pradžioje savivaldybėje buvo registruota 55118 moterų ir 45457 vyrai). Per 2006-2018 m. laikotarpį gyventojų pasiskirstymas pagal lytį kito nežymiai: moterų dalis bendroje gyventojų struktūroje išliko 55 proc. (2006 m. ir 2018 m.), vyrų 45 proc. (2006 m. ir 2018 m.).

Gyventojų struktūra Šiaulių miesto savivaldybėje

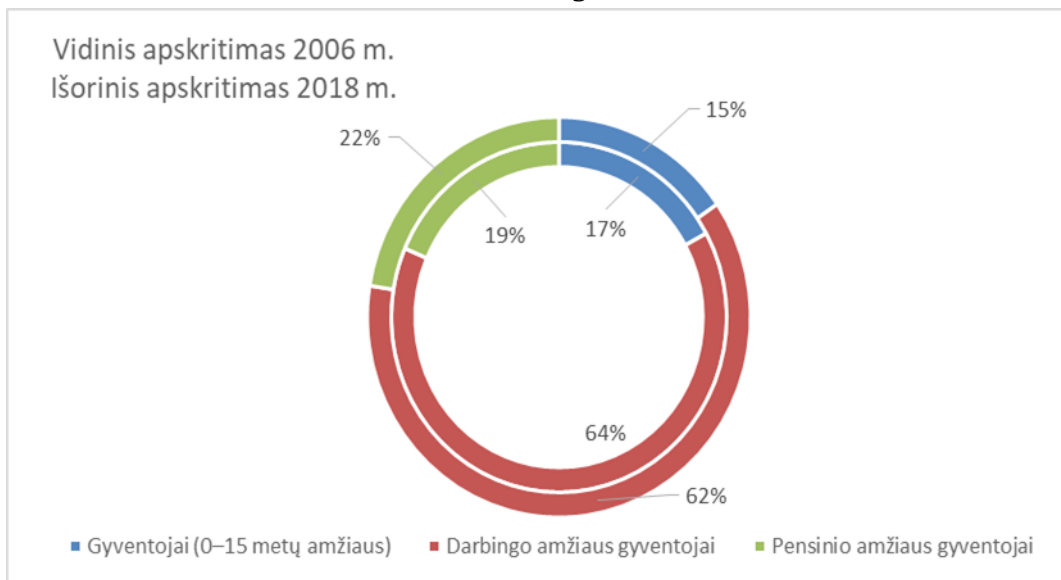
Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Gyventojų skaičiaus (absoliutiniais dydžiais) mažėjimo tendencija stebima darbingo amžiaus gyventojų ir vaikų grupėse, nežymus padidėjimas – pensinio amžiaus gyventojų grupėje. Per 2006-2018 m. laikotarpį bendroje Šiaulių m. savivaldybės gyventojų struktūroje įvyko tokie pokyčiai:

1. Darbingo amžiaus gyventojų sumažėjo 2 proc. punkto (nuo 64 proc. (2006) iki 62 proc. (2018) arba nuo 78,692 tūkst. (2006) iki 62,425 tūkst. (2018)).

2. Vaikų nuo 0-15 metų amžiaus dalis sumažėjo 2 proc. punkto (nuo 17 proc. (2006) iki 15 proc. (2018) arba nuo 20,848 tūkst. (2006) iki 15,543 tūkst. (2018)).

3. Pensinio amžiaus gyventojų dalis padidėjo 4 proc. punkto (nuo 19 proc. (2006) iki 23 proc. (2018) arba nuo 22,696 tūkst. (2006) iki 22,607 tūkst. (2018)).

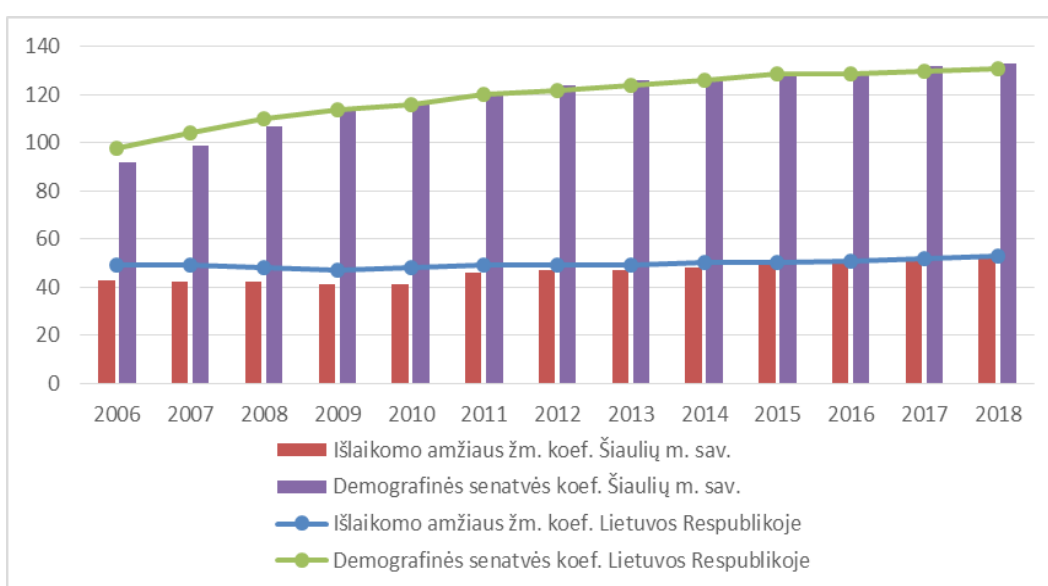

Gyventojų pasiskirstymas pagal amžiaus grupes Šiaulių miesto savivaldybėje

Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

Gyventojų pasiskirstymas pagal amžių rodo, kad darbingo amžiaus gyventojų grupėje sumažėjimą didžiaja dalimi nulėmė gyventojų emigracija. Gyventojų amžiaus grupių santykis svarbus visuomenės socialinei-ekonominei gerovei užtikrinti, nes darbingo amžiaus gyventojams tenka vaikų ir senovo amžiaus gyventojų išlaikymo našta. 2018 m. bendras išlaikomo amžiaus gyventojų (0-14 m. ir 65 m. ir vyresnių) skaičius, tenkantis šimtui 15-64 m. amžiaus gyventojų, Šiaulių miesto savivaldybėje siekia 52 asmenis (22 vaikai, 30 senovo amžiaus asmenų), Lietuvoje pasiskirstymas – 53 asmenys (23 vaikai, 30 senovo amžiaus asmenų). Išlaikomo amžiaus žmonių koeficientas 2006-2018 m. Šiaulių m. savivaldybėje svyravo nuo 41 iki 52, o Lietuvoje – nuo 47 iki 53.

Demografinės senatvės koeficientas – pagyvenusių (65 metų ir vyresnio amžiaus) žmonių skaičius, tenkantis šimtui vaikų iki 15 metų amžiaus. Per visą analizuojamą laikotarpį demografinės senatvės koeficientas didėjo tiek Šiaulių miesto savivaldybėje (nuo 92 (2006) iki 133 (2018)), tiek visos Lietuvos mastu (nuo 98 (2006) iki 131 (2018)). 2018 m. Šiaulių m. savivaldybėje demografinės senatvės koeficiento rodiklis siekė 133, o tai yra tik šiek tiek daugiau už Lietuvos Respublikos demografinės senatvės koeficiento rodiklį (131).

Išlaikomo amžiaus žmonių ir demografinės senatvės koeficientas Šiaulių miesto savivaldybėje

Šaltinis – Lietuvos statistikos departamentas

4.2. Gyventojų socialinių paslaugų poreikius lemiantys veiksniai

Šiaulių miesto savivaldybės, kaip ir kitų šalies savivaldybių, gyventojų socialinių paslaugų poreikius sąlygoja panašūs veiksniai. Gyventojų socialinių paslaugų poreikius lemia tiek objektyvūs, tiek ir subjektyvūs veiksniai: visuomenės senėjimas, vidutinės gyvenimo trukmės ilgėjimas, nedarbas, negalia, alkoholio, narkotinių ir kitų psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas, psichologinė, fizinė ar seksualinė prievarta, motyvacijos keisti situaciją stoka ir kitos priežastys.

Socialinių paslaugų poreikis tiesiogiai yra susijęs su vykstančiais socialiniais procesais visuomenėje.

Demografinis senėjimas – tai gyventojų amžiaus kaita, pasižyminti senyvo amžiaus žmonių skaičiaus didėjimu arba jauno amžiaus žmonių skaičiaus mažėjimu. Tokius gyventojų amžiaus struktūros pokyčius lemia gimstamumo mažėjimas, suaugusių gyventojų sveikatos gerėjimas ir jų mirtingumo sumažėjimas, neigiamas migracijos neto. Lietuvoje ir toliau fiksuojama ilgalaikė gyventojų senėjimo tendencija. 2018 metų pradžioje Šiauliuose gyveno 15 543 vaikai, 22 607 pensinio amžiaus asmenys, 62 425 darbingo amžiaus asmenys (2017 m. Šiauliuose gyveno 17 528 vaikai, 22 267 pensinio amžiaus asmenys ir 61 419 darbingo amžiaus asmenų). Vaikai sudarė 15 proc., darbingo amžiaus asmenys – 62 proc., pensinio amžiaus asmenys – 22 proc. visų Šiaulių miesto gyventojų. Palyginus 2018 metų duomenis su 2017 metų duomenimis, išlieka panašūs rodikliai (2017 m. vaikai sudarė 17 proc., darbingo amžiaus asmenys – 61 proc., pensinio amžiaus asmenys – 22 proc. visų Šiaulių miesto gyventojų).

Senstant visuomenei, sunkėja mokesčių našta ekonomiškai aktyviems darbingo amžiaus gyventojams. Šiaulių miesto savivaldybėje senyvo amžiaus asmenys tampa viena iš didžiausių socialinių paslaugų gavėjų grupių. Pastebimas kompleksinės pagalbos asmens namuose paslaugų trūkumas vienišiams asmenims, taip pat asmenims, kurių ryšiai su artimaisiais yra nutrūkę, turintiems sveikatos sutrikimų (dažniausiai psichikos negalią), priklausomiems nuo alkoholio ar kitų psichotropinių medžiagų. Pagalbos į namus teikimo srityje jau keleri metai stebima nauja tendencija – pagalbos į namus gavėjų, kurių vaikai emigravę ir gyvena užsienyje, skaičiaus didėjimas. Dienos socialinės globos asmens namuose paslaugas gaunančių asmenų skaičius per metus ne tik kad nesumažėjo, tačiau išaugo ir paslaugų teikimo laikas dėl pablogėjusios asmens sveikatos būklės arba sudėtingos socialinės situacijos šeimoje. Tikėtina, kad spartus miesto gyventojų senėjimas ir ateityje nulems ilgalaikės socialinės globos, slaugos ir sveikatos priežiūros paslaugų poreikio didėjimą.

Negalia. 2018 metais Šiaulių mieste gyvena 22 607 senyvo amžiaus asmenys. 546 senyvo amžiaus asmenims buvo nustatytas specialiųjų poreikių lygis: 221 asmeniui nustatytas vidutinių specialiųjų poreikių lygis, 325 asmenims nustatytas didelių specialiųjų poreikių lygis. 1514 senyvo amžiaus asmenims nustatytas specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis ir 917 senyvo amžiaus asmenims nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis.

Šiaulių mieste gyvena 62 425 darbingo amžiaus asmenys, iš kurių 8781 darbingo amžiaus asmuo yra su negalia. 507 darbingo amžiaus asmenims buvo nustatytas specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis ir 228 darbingo amžiaus asmenų nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis.

Šiaulių mieste gyvena 15 543 vaikai, iš kurių 665 vaikai yra su negalia: 279 vaikams nustatytas lengvas neįgalumo lygis, 287 vaikams nustatytas vidutinis neįgalumo lygis ir 99 vaikams nustatytas sunkus neįgalumo lygis. 351 vaikams nustatytas specialusis nuolatinės priežiūros (pagalbos) poreikis ir 32 vaikams nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis.

Socialinė rizika – veiksniai ir aplinkybės, dėl kurių asmenys (šeimos) patiria ar yra pavojus jiems patirti socialinę atskirtį: suaugusių šeimos narių socialinių įgūdžių tinkamai prižiūrėti ir ugdyti nepilnamečius vaikus (įvaikius) stoka ar nebuvimas; nepilnamečių vaikų (įvaikių) visapusio fizinio, protinio, dvasinio, dorovinio vystymosi ir saugumo sąlygų šeimoje neužtikrinimas; psichologinė, fizinė ar seksualinė prievarta; smurtas; išnaudojimas prekybai žmonėmis; įsitraukimas ar polinkis įsitraukti į nusikalstamą veiklą; piktnaudžiavimas alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis medžiagomis; priklausomybė nuo alkoholio, narkotinių, psichotropinių medžiagų, azartinių lošimų; elgetavimas, valkatavimas, benamystė; motyvacijos dalyvauti darbo rinkoje stoka ar nebuvimas.

Siekiant sukurti nepertraukiamai veikiančią vaiko teisių apsaugos sistemą, kuri užtikrintų vienodos praktikos, apsaugant ir ginant vaiko teises ir teisėtus interesus, formavimąsi ir taikymą valstybėje, savalaikį reagavimą į vaiko teisių pažeidimus ir operatyvų sprendimų priėmimą, nuo 2018 m. liepos 1 d. buvo centralizuotas vaiko teisių apsaugos sistemos valdymas ir jos koordinavimas. Vaiko teisių apsaugos sistemos pertvarkos tikslas: suformuoti nuoseklią ir koordinuotą vaiko teisių apsaugos institucijų sistemą, užtikrinančią tinkamą vaiko teisių ir jo teisėtų interesų apsaugą ir atstovavimą jiems, apibrėžti ministerijų ir kitų valstybės institucijų, susijusių su vaiko teisių apsauga, konkrečius uždavinius, funkcijas, vietą vaiko teisių apsaugos institucinėje sistemoje, nustatyti konkrečios atsakomybės ribas, nustatyti specialiuosius kvalifikacinius reikalavimus vaiko teisių apsaugos specialistams, stiprinti vaiko teisių apsaugos sistemos valdymo ir kontrolės funkcijas, centralizuojant sistemos valdymą ir koordinavimą bei plėtoti ir tobulinti kompleksinių socialinių paslaugų vaikui ir jo šeimai sistemą.

Nuo 2018 m. liepos 1 d. funkcijos, susijusios su laikinosios globos (rūpybos) vaikui nustatymu, globos centrų veikla, socialinių paslaugų šeimai teikimu ir kt., buvo atskirtos nuo vaiko teisių atstovavimo. Vykdam pertvarką, Vaiko teisių apsaugos skyriai Savivaldybių administracijose buvo išformuoti ir prijungti prie Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

2018-09-01 Šiaulių mieste užfiksuotos 366 šeimos, patiriančios socialinę riziką, kuriose auga 659 vaikai. Per 2018 metus į šeimų, patiriančių socialinę riziką, sąrašą buvo įtrauktos 49 šeimos (2017 m. – 76 šeimos), kuriose augo 77 vaikai, išbraukta 41 šeima (2017 m. – 24 šeimos). Pagrindinės priežastys, dėl kurių šeimos buvo įtrauktos į apskaitą: girtavimas, psichotropinių medžiagų vartojimas (11 šeimų, kuriose augo 14 vaikų), socialinių įgūdžių stoka, negebėjimas tinkamai rūpintis vaiku (25 šeimos, kuriose augo 44 vaikai), dėl vaikai nustatytos laikinosios globos (4 šeimos, kuriose augo 3 vaikai), psichologinė, fizinė ar seksualinė prievarta prieš vaikus (4 šeimos, kuriose augo 7 vaikai).

Išbraukimo iš šeimų, patiriančių socialinę riziką, pagrindinės priežastys: šeima išvyko gyventi į kitą savivaldybę (10 šeimų), tėvams neterminuotai apribota tėvų valdžia ir vaikui nustatyta nuolatinė globa (6 šeimos), išnyko priežastys, dėl kurių šeima buvo įrašyta į apskaitą (19 šeimų) ir kita.

Socialinės priežiūros paslaugas šeimoms, patiriančioms socialinę riziką, 2018 metais teikė 13 socialinių darbuotojų ir 6 atvejo vadybininkai iš Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro, 5 socialiniai darbuotojai ir 2 atvejo vadybininkai iš Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namų, 4 socialiniai darbuotojai ir 1 atvejo vadybininkas iš LPF „SOS vaikų kaimai Lietuvoje“. Vienam socialiniam darbuotojui 2018 metais vidutiniškai teko 15 šeimų, patiriančių socialinę riziką (nustatytas normatyvas – 1 socialinis darbuotojas dirba su 10 šeimų įtrauktų į socialinės rizikos šeimų apskaitą, atvejo vadybininkas dirba su 30-40 atvejų).

Likę be tėvų globos vaikai. 2018 m. Šiaulių miesto savivaldybėje buvo 273 be tėvų globos likę vaikai, iš kurių 165 globojami šeimose, 26 vaikai – šeimynose (V. Gumuliausko šeimynoje „Vaiko šviesa“, D. Gumuliauskienės šeimynoje „Vaiko draugas“, M. Ramonienės šeimynoje, R. Ramono šeimynoje), 83 vaikai – globos įstaigose. Palyginti su 2017 metais globojamų vaikų skaičius sumažėjo – buvo globojami 345 vaikai. Per 2018 m. įvaikinti 5 vaikai, kurie buvo globojami įstaigose.

Skatindama likusių be tėvų globos vaikų globą (rūpybą) šeimoje, Savivaldybė skyrė pagalbos pinigus šeimai ar asmeniui, globojantiems vaikus, bei šeimynoms, budintiems globotojams, socialiniams globėjams. Vaikus globojančiai šeimai ir budinčiam globotojui už vaikų priežiūrą ar globą (rūpybą) skiriamų pagalbos pinigų suma diferencijuojama atsižvelgiant į vaikus globojančioje šeimoje globojamų (rūpinamų) ar prižiūrimų, budinčio globotojo tarpusavio bendradarbiavimo ir paslaugų teikimo sutartyje su globos centru išsipareigojamų vienu metu prižiūrėti vaikų skaičių ir amžių. Vadovaujantis pagalbos pinigų mokėjimo už tėvų globos netekusių vaikų priežiūrą ir globą (rūpybą) Šiaulių miesto savivaldybėje tvarkos aprašu, patvirtintu Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2018-05-03 sprendimu Nr. T-156 „Dėl pagalbos pinigų mokėjimo už tėvų globos netekusių vaikų priežiūrą ir globą (rūpybą) Šiaulių miesto savivaldybėje tvarkos aprašo patvirtinimo“ globojant vieną vaiką šeimai ar asmeniui iš Savivaldybės biudžeto lėšų mokama 114 Eur dydžio

išmoka pagalbos pinigais per mėnesį, globojant du vaikus – 190 Eur dydžio išmoka per mėnesį, globojant tris ir daugiau vaikų – 304 Eur dydžio išmoka per mėnesį. Globojant vaiką iki 3 metų amžiaus, pagalbos pinigų suma papildomai didinama 38 Eur per mėnesį. Budinčiam globotojui mokama 152 Eur dydžio išmoka per mėnesį už kiekvieną jo šeimoje laikinai prižiūrimą vaiką. Šeimynos dalyviui mokami 76 Eur dydžio išmoka per mėnesį už penktą ir kiekvieną paskesnę globojamą (rūpinamą) vaiką šeimynoje, nepriklausomai nuo vaiko amžiaus. Už tėvų globos netekusių vaikų priežiūrą ir globą (rūpybą) 80 globėjams (rūpintojams) ir 4 šeimynų dalyviams nuo 2018-07-01 iki 2018-10-01 buvo išmokėti 24 437 Eur.

Socialinę riziką patiriantys suaugę asmenys. Tai darbingo amžiaus asmenys, esantys socialiai atskirti dėl to, kad elgetauja, valkatauja, piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, yra priklausomi nuo azartinių lošimų, yra įsitraukę ar linkę įsitraukti į nusikalstamą veiklą, yra patyrę ar kuriems kyla pavojus patirti psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, smurtą šeimoje ir yra iš dalies ar visiškai netekę gebėjimų savarankiškai rūpintis asmeniniu (šeimos) gyvenimu ir dalyvauti visuomenės gyvenime. Šiems asmenims teikiamos apnakvindinimo, apgyvendinimo nakvynės namuose ir krizių centre paslaugos. Pagrindinės priežastys, dėl kurių asmenys kreipiasi – neturėjimas nuolatinės gyvenamosios vietos, smurtas artimoje aplinkoje, grįžimas iš laisvės atėmimo vietų.

4.3. Kiti rodikliai

Didelę reikšmę Šiaulių miesto savivaldybės socialiniam sektoriui turi gyventojų užimtumas ir nedarbas. Užimtumo tarnybos duomenimis 2018 m. spalio 1 d. Lietuvoje buvo 170,9 bedarbių, arba 8,3 proc. šalies darbingo amžiaus gyventojų. 2018 spalio 1 d. Šiaulių apskrityje registruoti bedarbiai sudarė 8,4 proc. apskrities darbingo amžiaus gyventojų. Registruotas moterų nedarbas – 9,4 proc., vyrų – 6,2 proc., jaunimo - 4,5 proc.

Registruoto nedarbo rodikliai didėjo: Joniškio r., Šiaulių r., Akmenės r., Kelmės r., Šiaulių m. ir Radviliškio r. savivaldybėse, mažėjo Akmenės ir Pakruojo r. savivaldybėse. Daugiausia darbingo amžiaus gyventojų buvo registruota bedarbiais Kelmės – 14,3 proc. rajono savivaldybėje. Mažiausiai – Šiaulių m. – 6,0 proc.

Per 2018 m. rugsėjo mėnesį įregistruoti 1424 bedarbiai (470 mažiau nei per rugsėjo mėnesį) ir 3387 2105 nauji darbo apsiūlymai (1282 daugiau nei per rugsėjo mėnesį). Per mėnesį į darbo rinką sugrįžo 1710 darbo ieškantys asmenys: 1377 – įdarbinti, 333 – nukreipti į aktyvios darbo rinkos politikos priemones. Nedarbo lygis lemia socialinių pašalpų gavėjų skaičių savivaldybėje. Palyginus 2017 m. su 2018 m., socialinių pašalpų gavėjų skaičius išliko panašus (2017 metais – 2741 pašalpų gavėjai, 2018 metais – 2496 pašalpų gavėjai). Šią situaciją lėmė griežta besikreipiančių asmenų gyvenimo sąlygų, gaunamų pajamų, turto patikra ir kontrolė.

Šiaulių miesto savivaldybė, įgyvendindama Lietuvos Respublikos užimtumo įstatymą rengia ir įgyvendina Užimtumo didinimo programą, kurios uždavinys – sukurti laikinas darbo vietas, į kurias būtų įdarbinti bedarbiai, ir jiems sudarytos galimybės integruotis į darbo rinką, įgyti ir (ar) išsaugoti darbinus ar profesinius įgūdžius. Šios programos priemonės skirtos šioms asmenims: rūpintiniams, kuriems iki pilnametystės buvo nustatyta rūpyba, kol jiems sukaks 25 metai; nėščioms moterims, vaiko motinai (įmotei) arba tėvui (įtėviui), vaiko globėjui, rūpintojui ir asmenims, faktiškai auginantiems vaiką (įvaikį) iki 8 metų arba neįgalų vaiką (įvaikį) iki 18 metų (iki 2005 m. liepos 1 d. pripažintą vaiku invalidu), ir asmenims, prižiūrintiems sergančius ar neįgalius šeimos narius, kuriems Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos sprendimu nustatyta nuolatinė slauga ar priežiūra; grįžusiems iš laisvės atėmimo vietų, kai laisvės atėmimo laikotarpis buvo ilgesnis kaip 6 mėnesiai, jeigu jie kreipiasi į Užimtumo tarnybą (iki 2018 metų spalio 1 d. – Lietuvos darbo birža) ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo grįžimo iš laisvės atėmimo vietų; pinigines socialines paramos gavėjams; priklausomiems nuo narkotinių, psichotropinių ir kitų psichiką veikiančių medžiagų, baigusiems psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programas, jeigu jie kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programos baigimo; prekybos žmonėmis aukoms, baigusioms psichologinės socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programas, jeigu jos kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo psichologinės

socialinės ir (ar) profesinės reabilitacijos programos baigimo; grįžusiems į Lietuvą nuolat gyventi politiniams kaliniams ir tremtiniams bei jų šeimų nariams (sutuoktinis, vaikai (įvaikiai) iki 18 metų), jeigu jie kreipiasi į Užimtumo tarnybą ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo grįžimo į Lietuvą nuolat gyventi dienas; turintiems pabėgėlio statusą ar kuriems yra suteikta papildoma ar laikinoji apsauga; asmenims, patiriantiems socialinę riziką; vyresniems kaip 40 metų.

Įgyvendinat 2018 metų Šiaulių miesto užimtumo didinimo programą buvo steigiamos laikinos darbo vietos ir organizuojamas laikinas užimtumas: vykdant teritorijų, aplinkos tvarkymo, viešojo naudojimo teritorijų tvarkymo ir priežiūros, apželdinimo ir želdinių priežiūros darbus Šiaulių miesto savivaldybei priskirtose valstybinėse ir Šiaulių miesto savivaldybės žemėse; teikiant socialines paslaugas asmenims su negalia ir vienišiams pagyvenusiems asmenims namuose bei socialinės globos įstaigose; teikiant mokytojo (auklėtojo) padėjėjo paslaugas.

Per 2018 metus įsteigtos 39 laikinos darbo vietos.

Nepalankios demografinės tendencijos – gimstamumo mažėjimas, šeimos struktūros kitimas (daugėja šeimų, kuriose yra tik vienas iš tėvų, dažniausiai – motina), visuomenės senėjimas, didėjanti jaunų žmonių emigracija, lemia socialinių problemų didėjimą, dėl kurio auga socialinių paslaugų poreikis. Apibendrinus galima teigti, kad pagrindiniai socialinių paslaugų gavėjai Šiaulių mieste yra senyvo amžiaus asmenys, asmenys su negalia ir jų šeimos, socialinę riziką patiriančios šeimos ir jose augantys vaikai.

5. Esamos socialinių paslaugų infrastruktūros savivaldybėje analizė

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų įstaigos tipas pagal žmonių socialines grupes	Socialinių paslaugų įstaigos pavadinimas	Pavaldumas	Vietų (gavėjų) skaičius	
				iš viso	iš jų finansuojamų Savivaldybės
1.	Socialinės globos namai (trumpalaikė ir ilgalaikė socialinė globa)	Šiaulių miesto savivaldybės globos namai	Savivaldybės	55	11
		Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namai	Savivaldybės	48	47
2.	Šeimynos	V. Gumuliausko šeimyna „Vaiko šviesa“	Šeimyna (viešasis juridinis asmuo)	7	7
		D. Gumuliauskienės šeimyna „Vaiko draugas“	Šeimyna (viešasis juridinis asmuo)	3	3
		M. Ramonienės šeimyna	Šeimyna (viešasis juridinis asmuo)	4	4
		R. Ramono šeimyna	Šeimyna (viešasis juridinis asmuo)	12	12
3.	Laikino gyvenimo namai (apgyvendinimo nakvynės namuose ir laikino apnakvyndinimo paslauga, apgyvendinimo krizių centre paslauga)	Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Laikinojo apgyvendinimo tarnyba	Savivaldybės	160 (vietų)	160
		VšĮ „Motinos Teresės šeimų namai“	Nevyriausybinių organizacijų	10	10
4.	Dienos socialinės globos centrai	Šiaulių miesto savivaldybės globos namų padalinys Dienos centras „Goda“	Savivaldybės	69	45
		Šiaulių miesto savivaldybės sutrikusio vystymosi kūdikių namų Socialinės globos skyrius	Savivaldybės	5	0
		Šiaulių specialiojo ugdymo centro Dienos socialinės globos skyrius	Savivaldybės	17	2
5.	Savarankiško	Šiaulių miesto savivaldybės	Savivaldybės	87	87

	gyvenimo namai	globos namų padalinys Savarankiško gyvenimo namai			
6.	Socialinės priežiūros centrai	Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Dienos užimtumo grupė vaikams iš probleminių šeimų	Savivaldybės	23	Dalinis finansavimas
		VšĮ „Gelbėkit vaikus“	Nevyriausybinių organizacijų	25	Dalinis finansavimas
		Klubas „Tarp savų“	Nevyriausybinių organizacijų	30	Dalinis finansavimas
		Šiaulių Šv. apaštalo Petro ir Pauliaus katedros parapijos vaikų dienos centras „Vilties spindulys“	Religinė	35	Dalinis finansavimas
		LPF „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugijos“ vaikų dienos centras „Parama šeimoms“	LPF	35	Dalinis finansavimas
		VšĮ „Motinos Teresės šeimų namai“	Nevyriausybinių organizacijų	35	Dalinis finansavimas
7.	Bendruomeninės įstaigos*	Šiaulių artrito draugija „Artis“	Nevyriausybinių organizacijų	56	Dalinis finansavimas
		Šiaulių krašto žmonių, sergančių cukriniu diabetu, klubas „Lemtis“	Nevyriausybinių organizacijų	105	Dalinis finansavimas
		VšĮ Šiaulių kurčiųjų reabilitacijos centras	Nevyriausybinių organizacijų	76	Dalinis finansavimas
		VšĮ Šiaulių ir Tauragės regionų aklųjų centras	Nevyriausybinių organizacijų	133	Dalinis finansavimas
		Žmonių su fizine negalia sporto klubas „Entuziastas“	Nevyriausybinių organizacijų	37	Dalinis finansavimas
		Sutrikusio intelekto žmonių globos bendrija „Šiaulių viltis“	Nevyriausybinių organizacijų	48	Dalinis finansavimas
		Šiaulių miesto moterų krūties patologijos asociacija „Salvia“	Nevyriausybinių organizacijų	90	Dalinis finansavimas
		Šiaulių kurčiųjų sporto klubas „Aidas“	Nevyriausybinių organizacijų	64	Dalinis finansavimas
		Šiaulių miesto neįgaliųjų klubas „Dvasinė šiluma“	Nevyriausybinių organizacijų	91	Dalinis finansavimas
		Šiaulių miesto aklųjų ir silpnaregių sporto klubas „Perkūnas“	Nevyriausybinių organizacijų	54	Dalinis finansavimas
		Šiaulių miesto neįgaliųjų draugija	Nevyriausybinių organizacijų	130	Dalinis finansavimas
		Lietuvos neįgaliųjų draugija	Nevyriausybinių organizacijų	50	Dalinis finansavimas
		Šiaulių apskrities sergančiųjų išsėtine skleroze draugija	Nevyriausybinių organizacijų	72	Dalinis finansavimas
		Šiaulių miesto neįgaliųjų sporto klubas „Šiaulietis“	Nevyriausybinių organizacijų	20	Dalinis finansavimas
		VšĮ „Motinos Teresės šeimų namai“	Nevyriausybinių organizacijų	67	Dalinis finansavimas
		Šiaulių parkinsono draugija	Nevyriausybinių organizacijų	70	Dalinis finansavimas
		Asociacija „Maži žingsneliai“	Nevyriausybinių organizacijų	50	Dalinis finansavimas
			VšĮ „Sielos harmonija“	Nevyriausybinių organizacijų	46
	Vilniaus specialiosios olimpiados	Nevyriausybinių	10	Dalinis	

		plaukimo klubas	organizacijų		finansavimas
8.	Kitos socialinių paslaugų įstaigos	Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras	Savivaldybės	9 188 (gavėjai)	9 188
		Šiaulių vyskupijos Caritas (integrali pagalba asmens namuose)	Religinė	49	3
		Bendruomeniniai šeimos namai, (VšĮ Socialinių inovacijų centras)	Nevyriausybinų organizacijų	140	-
		Bendruomeniniai šeimos namai, (VšĮ Šiaurės Lietuvos kolegija)	Nevyriausybinų organizacijų	470	-
		VšĮ „Vilniaus SOS vaikų kaimas“ Bendruomeniniai vaikų globos namai (trumpalaikės socialinės globos paslaugos vaikams, likusiems be tėvų globos)	Nevyriausybinų organizacijų	13	Dalinis finansavimas
		„SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija“ (Šeimų stiprinimo programa)	LPF	53 (šeimos)	53

*2018 metais socialines paslaugas neįgaliems Šiaulių miesto gyventojams teikė šios nevyriausybines organizacijos, kurios buvo finansuojamos iš Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto ir valstybės biudžeto lėšų. Buvo teiktos sociokultūrinės ir kitas bendrąsias socialines paslaugas: neįgaliųjų socialinių ir savarankiško gyvenimo įgūdžių ugdymas, palaikymas ar atkūrimas; asmeninio asistento pagalba; neįgaliųjų užimtumo įvairiuose amatų būreliuose; meninių, sportinių ir kitų gebėjimų lavinimas.

5.1. Socialinių paslaugų infrastruktūros išsidėstymas ir socialinių paslaugų teikimo savivaldybėje pakankamumo lygis

Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymas reglamentuoja, kad socialinės paslaugos valdomos, skiriamos ir teikiamos taip, kad būtų užtikrintas socialinių paslaugų prieinamumas asmeniui (šeimai) kuo arčiau jo gyvenamosios vietos. Pagrindinė socialinių paslaugų organizatorė yra Savivaldybė. Šiaulių miesto gyventojams socialines paslaugas teikia Šiaulių miesto savivaldybės biudžetinės įstaigos, nevyriausybines organizacijos.

Šiaulių miesto savivaldybės globos namų (toliau – Globos namai) (Energetikų g. 20A) tikslas – užtikrinti socialinę saugumą ir padėti įveikti socialinę atskirtį, ugdyti gebėjimus savarankiškai rūpintis savimi asmenims, dėl amžiaus ar neįgalumo iš dalies ar visiškai neturintiems, neįgijusiems arba praradusiems gebėjimus rūpintis asmeniniu gyvenimu, taip pat nesavarankiškiems ar iš dalies savarankiškiems senyvo amžiaus asmenims ir (ar) neįgaliesiems sudaryti sąlygas savarankiškai tvarkyti asmeninį ir socialinį gyvenimą skatinant ir ugdant jų saviraišką pagal turimus gebėjimus; teikti socialinės priežiūros, dienos, trumpalaikės ir ilgalaikės socialinės globos ir slaugos paslaugas senyvo amžiaus asmenims, neįgaliesiems, turintiems proto ir psichinę negalią, gerinti šių žmonių gyvenimo kokybę, vykdyti jų socialinę integraciją. Įstaigoje veikia šie padaliniai: dienos socialinės globos centras „Goda“ (toliau – dienos centras „Goda“), Stacionarios globos ir slaugos padalinys, Savarankiško gyvenimo namai, Integralios pagalbos į namus padalinys.

Dienos centre „Goda“ (Žalgirio g. 3) teikiamos dienos socialinės globos paslaugos, neįgaliems asmenims, teikiama kompleksinė, nuolatinės specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba dienos metu.

Klientai dienos centre „Goda“ gali praleisti 8 valandas per dieną nuo pirmadienio iki penktadienio, maitinimas teikiamas tris kartus per dieną. Paslaugos sudėtis: informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, bendravimas, laisvalaikio organizavimas, ugdymo organizavimas, maitinimo organizavimas, kasdieninio gyvenimo įgūdžių ugdymas ir palaikymas, darbinių įgūdžių ugdymas, sveikatos priežiūros paslaugos. Taip pat teikiamos ne visos dienos socialinės globos paslaugos. Tai paslauga, kai klientui teikiama kompleksinė, nuolatinės specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba dienos metu, bet ne ilgiau kaip 5 valandas per dieną. Paslaugos sudėtis tokia pat kaip dienos socialinės globos.

Dienos centre „Goda“ teikiamos vežimo specialiuoju transportu paslaugos. Paslauga, teikiama „Goda“ klientams, negalintiems dėl savo negalios naudotis visuomeniniu transportu, gyvenantiems

toli nuo dienos centro „Goda“ ar esant nepatogiam susisiekimui nuo namų. 23 klientų naudojosi specialiojo transporto paslaugomis.

Dienos centre „Goda“ iki 2018 m. rugsėjo 1 d. dienos socialinės globos paslaugas gavo 73 asmenys, 1 asmuo teikiamų paslaugų atsisakė. 2018 m. paslaugos pradėtos teikti 5 naujiems asmenims.

4 asmenims buvo teiktos trumpalaikės socialinės globos paslaugos apsaugotame būste. Jame gyveno ir savarankiško gyvenimo įgūdžių mokėsi 4 jaunuoliai, turintys proto ir (ar) psichinę negalią.

2018 m. kovo 6 d. pasirašyta Europos Sąjungos struktūrinių fondų ir Šiaulių miesto savivaldybės biudžeto lėšomis bendrai finansuojamo projekto Nr. 08.1.1-CPVA-R-407-61-0007 „Dienos socialinės globos centro „Goda“ esamo pastato Žalgirio g. 3 atnaujinimas“ finansavimo sutartis Nr. SŽ-269. Atsižvelgus į esamą ir planuojamą paslaugų poreikį ir infrastruktūros susidėvėjimo lygį, siekiant išlaikyti kokybišką, stabilų Šiaulių miesto savivaldybės globos namų padalinio dienos socialinės globos centro „Goda“ užimtumą bei užtikrinti kokybišką socialinių paslaugų teikimą, būtina atlikti rekonstrukciją ir atnaujinti būtiniausių įrangą bei baldus. Projekto metu planuojama atnaujinti infrastruktūrą, rekonstruoti centro patalpas, pritaikyti pastatą žmonėms su fizine negalia (žmonėms su fizine negalia pritaikytų plotų, aukščių, išlaikomas reikalingas atstumas, privažiavimo galimybė ir pan.). Atlikus būtinus rekonstrukcijos darbus, pritaikius patalpas žmonėms su fizine negalia, įsigijus būtiniausių įrangą, baldus, atnaujintoje infrastruktūroje bus tęstinai teikiamos socialinės globos paslaugos, atitinkant tikslinės grupės poreikius, ugdant, stiprinant jų gebėjimus ir galimybes savarankiškai spręsti savo socialines problemas, palaikyti socialinius ryšius su visuomene, taip pat padėti įveikti socialinę atskirtį.

Stacionarios globos ir slaugos padalinys (Energetikų g. 20A) teikia ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos paslaugas. Ilgalaikė socialinė globa – tai visuma paslaugų, kurioms visiškai nesavarankiškam asmeniui neribotai teikiama kompleksinė, nuolatinės specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba. Į socialinės globos namus nukreipiami asmenys, kuriems nustatytas ilgalaikės socialinės globos poreikis, reikalinga nuolatinė slauga ir priežiūra ir kuriems teikiamos socialinės paslaugos į namus yra neefektyvios. Per 2018 metus į Šiaulių miesto savivaldybės globos namus ilgalaikėi globai atvyko 50 asmenų, per metus mirė 9 asmenys, išvyko 1 asmuo. Laukiančių ilgalaikės socialinės globos paslaugų eilėje yra 32 asmenys. Poreikis nepatenkintas.

Gyventojų, atvykusių dėl trumpalaikės socialinės globos paslaugų, per 2018 metus buvo 21 asmuo. 2018 metais trumpalaikės globos poreikis buvo nepatenkinamas, ypač žmonėms su proto ar (ir) psichikos negalia.

Savarankiško gyvenimo namuose (Energetikų g. 20A) suteikiamos namų aplinkos sąlygos ir reikalingos paslaugos suteikiamos asmenims (šeimoms), kuriems nereikia nuolatinės, intensyvios priežiūros, sudarant jiems sąlygas savarankiškai tvarkyti savo asmeninį (šeimoms) gyvenimą. Teikiamos informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo, apgyvendinimo, kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymo ir palaikymo (namų ruošoje, tvarkant pinigų apskaitą, apsiperkant ir mokant mokesčius, planuojant ir atliekant namų ruošos darbus, bendraujant ir pan.), kitos socialinės paslaugos. Savarankiško gyvenimo namuose asmenys patys tvarkosi buitį (gaminasi maistą, moka už komunalines paslaugas, apsiperka), iš dalies padedant socialiniam darbuotojui ar individualios priežiūros personalui. Socialiniai darbuotojai, padedant socialinių darbuotojų padėjėjams, organizuoja įvairias, gyventojų poreikius tenkinančias užimtumo veiklas: padeda tvarkyti buitį, organizuoja išvykas, minimos valstybinės ir asmeninės gyventojų šventės. Kartą per mėnesį aukojamos Šv. Mišios. Kineziterapeutas veda grupines ir individualias mankštas. Apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose paslaugų sudėtis konkrečiam asmeniui gali būti skirtinga, atsižvelgiant į jo poreikius.

Savarankiško gyvenimo namuose 2018 metais paslaugos buvo suteiktos 94 asmenims, 7 asmenys atvyko, 5 asmenys išvyko gyventi savarankiškai arba pasikeitė paslaugos rūšis, 2 asmenys mirė. 2018 metais socialinės priežiūros poreikis buvo nepatenkinamas, nes eilėje laukė 8 asmenys.

Integralios pagalbos į namus padalinys (Energetikų g. 20A) teikia visumą paslaugų, kuriomis asmeniui teikiama kompleksinė, nuolatinės specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba dienos metu asmens namuose. Integrali pagalba (socialinė globa ir slauga) asmens namuose teikiama 5 kartus

per savaitę nuo 4 iki 8 val. per dieną, atsižvelgiant į paslaugų gavėjo sveikatos būklę. Integralios pagalbos namuose tikslas – siekti kokybiškos integralios pagalbos namuose senyvo amžiaus asmenims ir (ar) asmenims su negalia bei konsultacinės pagalbos šeimos nariams, prižiūrintiems šiuos asmenis, padėti šeimos nariams prižiūrintiems savo artimuosius derinti šeimos ir darbo įsipareigojimus. Paslaugų gavėjai: suaugęs asmenys su negalia ir senyvo amžiaus asmenys, kuriems teisės aktų nustatyta tvarka nustatytas specialusis nuolatinės slaugos poreikis ir kurie gyvenamąją vietą deklaravę Šiaulių miesto savivaldybėje. Integralios pagalbos gavėjams teikiamos informavimo, konsultavimo, maitinimo paslaugos, ugdomi ir palaikomi kasdieninio gyvenimo įgūdžiai (tvarkant pinigų apskaitą, apsiperkant, planuojant ir atliekant buitinius darbus), teikiama pagalba asmeniui rengiantis, maitinantis, prausiantis, judant, užtikrinamos asmens higieninės reikmės, administruojamas vaistų vartojimas, atliekamos injekcijos, pragulų profilaktika, matuojamas arterinis kraujo spaudimas ir kitos slaugos procedūros pagal įstaigos ir specialistų kompetenciją. Asmenims, prižiūrintiems artimuosius namuose, teikiamos individualios bei grupinės šeimos konsultacijos, siekiant jiems suteikti reikalingų žinių ir įgūdžių senyvo amžiaus ir neįgalių asmenų priežiūros bei slaugos srityje. Integralios pagalbos (socialinės globos ir slaugos) asmens namuose paslaugomis per 2018 metus (projektas „Integrali pagalba į namus Šiaulių mieste“ Nr. 08.4.1-ESFA-V-01-0015) naudojosi 65 asmenys, 6 asmenys atsisakė paslaugų (nutraukė sutartį), 14 klientų mirė.

Nuo 2018 m. vasario 1 d. savivaldybės biudžeto lėšomis buvo teiktos „atokvėpio“ paslaugos tėvams ar globėjams, kurie rūpinasi vaikais su proto ir (ar) psichikos negalia jų namuose. Šiaulių mieste paslaugos buvo suteiktos 6 proto ar (ir) psichikos negalią turintiems asmenims, jų šeimų nariams, tėvams ar globėjams. Vienam paslaugos gavėjui teikiamos paslaugos vidurkis – 336 akademinės valandos per 12 paslaugos teikimo mėnesių. „Atokvėpio“ paslauga padėjo tėvams, globėjams, rūpintojams atgauti jėgas bei suteikė galimybę dalyvauti darbo rinkoje, sociokultūriniame visuomenės gyvenime.

Paslaugą sudarė:

1. Specialisto atvykimas į paslaugos gavėjo namus.
2. Pagalba tenkinant paslaugos gavėjo fiziologinius poreikius (maitinimas, higiena, kūno priežiūra (esant būtinybei), užtikrinamas specialisto pritaikyto gydymo tęstinumas ar palaikymas.
3. Pagalba tenkinant paslaugos gavėjo psichosocialinius poreikius (pasivaikščiojimas, užsiėmimas paslaugos gavėjo norus ir gebėjimus atitinkančia veikla, kasdienio gyvenimo įgūdžių ugdymas ir palaikymas, lankymasis įvairiose įstaigose ir institucijose ir pan.).
4. Pagalba šeimos nariams, tėvams ar globėjams buitinėse ir gyvenimiškose situacijose, susijusiose su paslaugos gavėjo poreikiais.

Apsaugoto būsto paslaugos psichikos negalią turintiems suaugusiems asmenims Šiaulių regione. Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos kartu su Neįgaliųjų reikalų departamentu prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgyvendina projektą „Tvaraus perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų sistemos sąlygų sukūrimas Lietuvoje“. Prie projekto įgyvendinimo prisideda Šiaulių miesto savivaldybės globos namai kurių tikslas – suteikti apsaugoto būsto paslaugas 4 dalinai savarankiškiems suaugusiems asmenims su psichikos negalia Šiaulių regione, 16 mėnesių laikotarpiui. Paslauga apima konsultavimą, tarpininkavimą, socialinių įgūdžių ugdymą ir palaikymą, gyvenamosios vietos suteikimą bendruomenėje 4 dalinai savarankiškiems suaugusiems asmenims su negalia, derinant tai su individualia atvejo vadybininko pagalba ir kitomis paslaugomis bendruomenėje, padedančiomis plėtoti ir palaikyti asmenų socialinius ir savarankiško gyvenimo įgūdžius, siekiant visiško jų savarankiškumo. Specialistas teikiantis paslaugas – atvejo vadybininkas. Keturi paslaugų gavėjai apsaugotame bute apgyvendinti nuo 2018 m. gegužės 2 d. Po sėkmingo adaptacijos laikotarpio paslaugos gavėjai geba ugdyti savo savarankiškumą, gyventi bendruomenėje bei matomi teigiami projekto rezultatai.

Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centre (toliau – Socialinių paslaugų centras) (Tilžės g. 63B) veikia šie padaliniai: Administracija (Tilžės g. 63 B), Priėmimo ir dienos užimtumo tarnyba (Tilžės g. 63B), Pagalbos į namus tarnyba (Tilžės g. 63B), Paramos tarnyba

(Stoties g. 9 C), Socialinės priežiūros socialinės rizikos šeimoms tarnyba (Stoties g. 9 C), Laikino apnakvindinimo tarnyba (Pakruojis g. 41).

Socialinių paslaugų centras, teikdamas bendrąsias ir specialiąsias socialines paslaugas:

1. Informuoja ir konsultuoja bendruomenę apie teikiamas paslaugas, analizuoja ir rekomenduoja klientams reikiamą pagalbą, sudaro klientų užimtumo programas, organizuoja klientų socialinių įgūdžių palaikymą ir atkūrimą, fizinę ir psichologinę reabilitaciją bei sociokultūrinę veiklą, organizuoja būsto ir aplinkos neįgaliųjų poreikiams pritaikymo programas, neįgaliųjų aprūpinimą techninės pagalbos priemonėmis bei teikia kitas bendrąsias socialines paslaugas.

2. Teikia specialaus transporto paslaugas įvairių socialinių grupių asmenims, kurie dėl negalios, ligos ar senatvės turi judėjimo problemų ir dėl to ar dėl nepakankamų pajamų negali naudotis visuomeniniu ar individualiu transportu.

3. Organizuoja bei teikia socialinės priežiūros ir integralios pagalbos (dienos socialinės globos ir slaugos paslaugas) asmenis (šeimos) namuose, padeda asmenims tvarkytis buityje, kad asmenys išvengtų stacionariosios globos paslaugų ar jas atitolintų.

4. Organizuoja socialiai remtinų ir rizikos grupių asmenų nemokamą maitinimą, aprūpina skurstančius asmenis būtiniaisiais daiktais (drabužiais, avalyne ir kt.), teikia asmens higienos ir kitas bendrąsias socialines paslaugas.

5. Vykdo socialinės priežiūros socialinę riziką patiriančioms šeimoms, kur auga vaikai ir kuriose vyrauja krizė dėl piktnaudžiavimo alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis arba kurios dėl negalios, skurdo, socialinių įgūdžių stokos negali ar nemoka prižiūrėti vaikų, arba (ir) naudoja prieš juos psichologinę, fizinę ar seksualinę prievartą, arba (ir) gaunamą valstybės paramą panaudoja ne šeimos (vaikų) interesams ir pan.

6. Organizuoja ir teikia globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams – atrankos, konsultavimo bei mokymų organizavimo paslaugas, suteikiant žinių ir kompetencijų, reikalingų auginant globojamus (rūpinamus) ir įvaikintus vaikus.

7. Teikia laikino apnakvindinimo paslaugas gyvenamosios vietos neturintiems ar laikinai negalintiems ja naudotis socialinės rizikos suaugusiems asmenims ir asmenims krizių atvejais ar dėl šeimoje iškilusių problemų, dėl kurių iškyla grėsmė asmens sveikatai ar gyvybei.

Per 2018 m. Socialinių paslaugų centre buvo suteiktos 204 505 paslaugos 10 573 paslaugų gavėjams.

Siekiant palaikyti ir atstatyti šeimų savarankiškumą, padėti tose šeimose augantiems vaikams, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugas teikė 6 atvejo vadybininkai ir 13 socialinių darbuotojų, dirbančių su šeima. Buvo suteiktos 18 753 paslaugos 235 šeimoms, kuriose augo 419 vaikų. Per šį laikotarpį 8 šeimoms buvo suteikta teisinė pagalba, 19 asmenų užsiregistravo darbo biržoje, 19 asmenų įsidarbino, 2 asmenys prisiteisė išlaikymą vaikams, 4 šeimos buvo įtrauktos į sąrašus socialiniam būstui gauti, 3 šeimos gavo socialinį būstą, 19 asmenų gydėsi nuo priklausomybės alkoholiui, 43 asmenys buvo nukreipti psichologų, psichiatrų konsultacijoms, gydymui, 4 vaikai grįžo į biologines šeimas.

Populiarinant globą šeimoje ir įvaikinimą, skatinant šeimas įvaikinti ir globoti, Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centre nuo 2016 m. vasario 1 d. buvo įsteigtos dvi globėjų (rūpintojų) ir tėvių mokymo ir konsultavimo (GIMK) socialinių darbuotojų pareigybės, o nuo 2018 m. liepos 1 d. Socialinių paslaugų centrui pavesta vykdyti Globos centro funkcijas. Globos centre paslaugas teikia 2 socialinės darbuotojos (globos koordinatorės) ir 1 GIMK atestuota socialinė darbuotoja. Globos centre buvo suteiktos 770 paslaugos 454 paslaugų gavėjams: 172 paslaugų gavėjams buvo suteiktos 215 informavimo paslaugų, 197 paslaugų gavėjai gavo 326 konsultavimo paslaugas. Buvo parengta 14 teigiamų išvadų dėl asmenų tinkamumo tapti globėjais (rūpintojais), tėviais, budinčiais globotojais, socialiniais globėjais, šeimynų steigėjais, sutuoktinio vaiko įvaikintojais (7 asmenys parengti tapti globėjais (rūpintojais), 1 šeima tapti tėviais, 5 asmenys tapti budinčiais globotojais, 1 asmuo tapti sutuoktinio vaiko įvaikintoju). Darbuotojai dalyvavo 4 vaikų susitikimuose su biologiniais tėvais, organizavo 2 vaikams laikiną ir nuolatinę globą, 2 vaikams koordinavo pagalbos teikimą.

Integralios pagalbos (socialinės globos ir slaugos) asmens namuose paslaugomis (projektas „Integrali pagalba į namus Šiaulių mieste“ Nr. 08.4.1-ESFA-V-01-0015) naudojosi 61 asmuo, kuriems buvo suteikta 82 200 paslaugų. Vienam klientui per ataskaitinį laikotarpį vidutiniškai suteiktos 1 348 paslaugos.

Pagalbos į namus tarnybos paslaugomis naudojosi 296 paslaugų gavėjai, kuriems buvo suteikta 33 240 paslaugų. Pagalbos į namus paslaugos ne tik pagerina senų ir neįgalių žmonių gyvenimo kokybę, bet ir yra ekonomiškiausia socialinių paslaugų rūšis.

Laikino apgyvendinimo tarnyboje apgyvendinimo nakvynės namuose paslaugomis pasinaudojo 152 asmenys, kuriems buvo suteikta 7 300 paslaugų. Taip pat Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Laikino apgyvendinimo tarnyboje yra teikiama laikino apnakvindinimo paslauga – nakvynės ir būtinųjų paslaugų (asmens higienos, buitinių) suteikimas asmenims, kurie yra benamiai, piktnaudžiauja alkoholiu, narkotinėmis, psichotropinėmis ar toksinėmis medžiagomis, esant krizinei situacijai ir pan., kai, nesuteikus šių paslaugų, iškyla grėsmė asmens sveikatai ar gyvybei. Šia paslauga pasinaudojo 181 asmuo, kuriems buvo suteiktos 6 865 paslaugos.

Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Paramos tarnyboje 480 socialiai remtiniams asmenims buvo suteiktos 10 110 maitinimo organizavimo paslaugų (su Šiaulių miesto savivaldybės Socialinių paslaugų teikimo komisijos nukreipimais). Maitinimo organizavimo paslaugos (be Šiaulių miesto savivaldybės Socialinių paslaugų teikimo komisijos nukreipimų) buvo suteiktos 11 840 kartų 560 paslaugų gavėjams.

Paramos tarnybos paslaugų gavėjai buvo aprūpinami būtiniaisiais drabužiais ir avalyne – 961 paslaugų gavėjui buvo suteiktos 1 065 paslaugos.

Asmens higienos ir sveikatos priežiūros paslaugomis naudojosi 358 asmenys, kuriems buvo suteikta 830 paslaugų.

Socialinių paslaugų centro Dienos užimtumo grupėse buvo suteiktos 7 440 sociokultūrinių paslaugų 112 paslaugų gavėjų.

Transporto paslaugomis naudojosi 151 paslaugų gavėjas, kuriems suteikta 1 081 paslauga.

Socialinių paslaugų centre buvo vykdoma Būsto ir gyvenamosios aplinkos pritaikymo neįgaliesiems programa. 2017 m. pritaikytas būstas ir gyvenamoji aplinka 18 suaugusių asmenų su negalia ir 6 vaikams su negalia. Per 2018 metais pritaikyta gyvenamoji aplinka ir būstas 13 suaugusių asmenų su negalia ir 1 vaikui su negalia. 16 vaikų su sunkia negalia kompensuotos sensorinių priemonių įsigijimo išlaidos.

Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namai (toliau – Vaikų globos namai) (K. Korsako g. 61) – stacionari biudžetinė įstaiga, teikianti ilgalaikės ir trumpalaikės socialinės globos paslaugas ir vykdanči globėjo (rūpintojo) funkcijas tėvų globos netekusiems vaikams nuo gimimo iki 18 metų amžiaus. Vaikų globos namuose gyvenantiems vaikams yra teikiamos apgyvendinimo, maitinimo, sveikatos priežiūros paslaugų organizavimo, informavimo, konsultavimo, atstovavimo ir tarpininkavimo, kasdienio gyvenimo bei darbinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo, laisvalaikio organizavimo paslaugos. Šias paslaugas gavo 50 vaikų. Atsižvelgiant į vaiko amžių, brandą, individualius poreikius, sveikatos būklę sudaromas ir įgyvendinamas individualus vaiko socialinės globos planas. Siekiant visapusiško vaikų užimtumo, vaikų globos namuose veikia papildomo ugdymo būreliai (muzikos, dailės, sporto, technologijų), kuriuose sudarytos galimybės atsiskleisti vaikų gabumams, kūrybiškumui, iniciatyvumui, saviraiškai.

Tiesiogiai su vaikais dirba direktoriaus pavaduotojas socialiniams reikalams, 2 socialiniai pedagogai, 14 socialinių darbuotojų, 28 socialinių darbuotojų padėjėjų, 1 psichologas, 1 sveikatos priežiūros specialistas ir 3 neformaliojo ugdymo pedagogai.

Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos – paslaugos, teikiamos asmenims (šeimoms) dienos metu, siekiant palaikyti ir atkurti savarankiškumą atliekant įvairias visuomeniniame ar asmeniniame (šėimos) gyvenime reikalingas funkcijas. 2018 metų sausio–rugpjūčio mėn. ši paslauga suteikta 78 šeimoms (suteiktos 6193 paslaugos), 5 vaikams iš šeimų suteiktos socialinės priežiūros dienos centruose paslaugos.

2018 m. sausio 1 d. Vaikų globos namuose socialines paslaugas gavo 52 vaikai: 44 vaikai mokyklinio, 6 priešmokyklinio ir ikimokyklinio amžiaus. Jų priežiūra vykdoma 6 šeimynose, kurių

kiekvienoje yra vidutiniškai 8 vaikai. Per 2018 metus vidutinis metinis vaikų skaičius – 48, iš jų 1 išlaikomas iš valstybės biudžeto lėšų. Įstaiga siekia kokybiškai vykdyti vaiko globėjo (rūpintojo) pareigas, ugdyti ir rengti savarankiškam gyvenimui, užtikrinti fizinę ir psichinę vaiko saugumą.

2018 m. vieno globotinio išlaikymas mėnesiui siekia 1108 Eur (17 proc. daugiau nei 2017 metais).

Vaikų globos namai pietinėje miesto dalyje (Gytarių, Dainų, Lieporių – Šventupio seniūnaitijų teritorijoje) teikia socialinės priežiūros paslaugas šeimoms, patiriančioms socialinę riziką ir įtrauktoms į apskaitą. Iki 2018 m. liepos 1 d. socialinės priežiūros paslaugas teikė 6 socialiniai darbuotojai, o nuo liepos 1 d. – 5 socialiniai darbuotojai ir 2 atvejo vadybininkai. Šios paslaugos suteiktos 75 šeimoms, kuriose augo 120 vaikų.

Siekiant užtikrinti likusio be tėvų globos vaiko teisių ir įstatymų ginamų interesų įgyvendinimą ir apsaugą, suteikiant vaikui tokias artimiausias šeimos gyvenimui sąlygas, kokių reikia jo fizinei, protinei, dvasinei, dorovinei bei socialinei raidai, organizuojama vaiko priežiūra budinčių globotojų šeimose. Globėjų centras teikia socialines paslaugas socialiniams globėjams. 2018 m. sausio – rugsėjo mėn. 12 budinčių globotojų laikinosios globos paslaugas (iki 12 mėn.) teikė 35 tėvų globos netekusiems vaikams.

Nuo 2018 m. spalio mėn. vaikų namai vykdė Krizių centro funkciją (bet kuriuo paros metu apgyvendinami tėvų globos netekę vaikai), buvo apgyvendinti 16 vaikų, kurie skubos atveju buvo paimti iš namų teisės aktų nustatyta tvarka, kol buvo priimtas Savivaldybės sprendimas dėl socialinės globos vaikui skyrimo.

Šiaulių sutrikusio vystymosi kūdikių namai (toliau – Kūdikių namai) (Vilniaus g. 303) yra licencijuota sveikatos priežiūros įstaiga, teikianti gydymo, ankstyvosios reabilitacijos, globos, socialines bei ugdymo paslaugas Šiaulių apskrities ir kitų apskričių, kuriose nėra tokių įstaigų, tėvų ar artimųjų globos netekusiems vaikams iki 6 metų amžiaus, išskirtiniais atvejais (neišskiriant brolių ir seserų ir (ar) kt.) – iki 10 metų amžiaus, o vaikams su negalia iki 6 metų amžiaus. Kūdikių namuose organizuojama veikla, atsižvelgiant į vaiko individualius poreikius bei raidą: vykdoma vaikų ligų prevencija ir gydymas, raidos sutrikimų ankstyvoji reabilitacija, ankstyvasis ugdymas, socialinė reabilitacija. Pagrindinis įstaigos tikslas – trumpinti vaiko buvimo įstaigoje laiką, siekiant kuo greičiau grąžinti vaiką į biologinę šeimą ar rasti įtėvių (globėjų) šeimą.

Vaikai į Kūdikių namus patenka iš šeimų, patiriančių socialinę riziką, bei netekę tėvų globos. 2018 metais į įstaigą iš Šiaulių miesto atvyko 22 vaikai, likę be tėvų globos, iš jų – nuolatinė globa nustatyta 9 vaikams, laikinoji globa – 1 vaikui, 1 vaikas buvo laikinai apgyvendintas Krizių centre.

Įstaigoje veikia 6 vaikų grupės, viena iš jų – intensyvios slaugos. Kūdikių namuose veikia Socialinės globos skyrius, kuriame teikiamos šios paslaugos: dienos socialinė globa, sveikatos priežiūros, ugdymo, užimtumo specialistų paslaugos. Dienos socialinės globos grupę lankė 5 vaikai, turintys sunkią negalią.

Aktyviai dirbant socialinį darbą, daugiau vaikų grąžinama į biologines šeimą. Grąžinus vaiką į šeimą, išsprendžiamos jo bei šeimos socialinės–psichologinės problemos, mažėja ir (ar) visai išnyksta vaiko menkavertiškumo kompleksas. Siekiant užsibrėžtų tikslų bei kryptingai einant numatytu keliu, trumpėja vaikų buvimo įstaigoje laikas, į Kūdikių namus atvyko 5 vaikai, išvyko 10 vaikų, iš jų: 4 vaikai įvaikinti, 1 vaikui nustatyta globa šeimoje, 1 vaikas išvyko į šeimyną, 4 vaikai – pas budinčius globotojus.

Nuo 2018 m. spalio 1 d. Kūdikių namuose buvo įsteigtas Krizių centras, į kurį bet kuriuo paros metu gali būti apgyvendinami vaikai, paimti iš nesaugios aplinkos. Čia patenka vaikai nuo 0 iki 6 metų kriziniais atvejais ir apgyvendinami kol bus gautas teismo leidimas ir sutvarkyti kiti dokumentai. Krizių centre buvo laikinai apgyvendinti 5 vaikai.

Šiaulių specialiojo ugdymo centro Dienos socialinės globos skyriuje (Dainų g. 96) teikiamos socialinės globos paslaugos asmenims su negalia (su vidutinių ar sunkių judesio ir (ar) lėtinių neurologinių sutrikimais, turintiems kompleksinę negalią, kurios derinyje yra vidutinių ar sunkių judesio ir padėties ir (ar) lėtiniai neurologiniai sutrikimai). Per 2018 metus dienos socialinės globos paslaugas gavo 23 asmenys, iš jų 21 – su sunkia negalia, 2 – su vidutine negalia. Skyriuje yra 24 vietos. Įstaigą lanko 17 Šiaulių miesto gyventojų su sunkia negalia.

Vaikų dienos centrai Šiaulių mieste teikia dienos socialinės priežiūros ir ugdymo paslaugas. Vaikų dienos centro teikiamų paslaugų ir vykdomų veiklų tikslinės grupės yra vaikai iš šeimų, patiriančių socialinę riziką, ir (ar) nepasiturinčių gyventojų šeimų.-

Vaikų dienos centrai vykdo šias funkcijas:

- teikia socialinių ir gyvenimo įgūdžių ugdymo, sociokultūrinės ir kitas su vaiko ugdymu, jo teisių apsauga, integracija į šeimą, visuomenę susijusias paslaugas (socialinių, higienos įpročių formavimas, pagalba ruošiant pamokas ir kt.);

- teikia informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo paslaugas;

- organizuoja nemokamą centrą lankančių vaikų maitinimą;

- teikia socialinės ir psichologinės ar krizių įveikimo pagalbos paslaugas, organizuoja laisvalaikio užimtumą;

- plėtoja ir palaiko nuolatinius ryšius su savo veiklos teritorijoje veikiančiomis mokyklomis, policija, nevyriausybinėmis organizacijomis, savivaldybės ir gyvenamosios vietos bendruomenėmis, religinėmis bendruomenėmis ir bendrijomis ir su vaiko teisių apsauga susijusiomis bei pagalbą vaikams, šeimai teikiančiomis institucijomis ir įstaigomis.

2018 metais Šiaulių mieste veiklą vykdė 6 Centrai, iš kurių 5 priklauso NVO:

- VŠĮ „Gelbėkit vaikus“ Šiaulių vaikų dienos centras, esantis Darbininkų g. 30, Šiauliuose, kurį lankė 25 vaikai;

- Klubas „Tarp savų“, esantis Aušros al. 64, Šiauliuose, kurį lankė 30 vaikų;

- Šv. apaštalų Petro ir Pauliaus katedros parapijos vaikų dienos centras „Vilties spindulys“, esantis Žvejų sk. 5, Šiauliuose, kurį lankė 35 vaikai;

- VŠĮ „Motinos Teresės šeimų namai“, esanti Žemaitės g. 71, Šiauliuose, kurią lankė 35 vaikai;

- Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Dienos užimtumo grupė vaikams iš probleminių šeimų, esanti Stoties g. 9C, Šiauliuose, kurią lankė 23 vaikai;

- LPF „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugijos“ vaikų dienos centras „Parama šeimoms“, esantis Radviliškio g. 66, Šiauliuose, kurį lankė 35 vaikai.

2018 m. vaikų dienos centrus lankė 183 vaikai.

Eil.nr.	Vaikų centro pavadinimas	Adresas	Lankančių vaikų skaičius
1.	VŠĮ „Gelbėkit vaikus“	Darbininkų g. 30	25
2.	Šiaulių miesto savivaldybės Socialinių paslaugų centro Dienos užimtumo grupė	Stoties g. 9C	23
3.	Klubas „Tarp savų“	Aušros alėja 64	30
4.	Šv. apaštalų Petro ir Pauliaus katedros parapijos vaikų dienos centras „Vilties spindulys“	Žvejų skr. 5	35
5.	VŠĮ „Motinos Teresės šeimų namai“	Žemaitės g. 71	35
6.	LPF „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugijos“ vaikų dienos centras „Parama šeimoms“	Radviliškio g. 66	35
Iš viso:			183

LPF „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija“ teikė socialinės priežiūros paslaugas šeimoms, patiriančioms socialinę riziką, Šiaulių miesto Šimšės, Zoknių, Pabalių seniūnaitijų ir Rėkyvos seniūnijos teritorijoje šeimoms patiriančioms socialinę riziką ir įtrauktoms į apskaitą. Organizacijoje dirba 4 socialiniai darbuotojai ir 1 atvejo vadybininkas. Įgyvendinant Šeimų stiprinimo programą Šiaulių mieste Labdaros ir paramos fondo „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugijos“ 2018 metais socialiniai darbuotojai dirbo su 53 šeimomis, kuriose augo 105 nepilnamečiai vaikai (2017 m. buvo dirbama su 51 šeima, kuriose augo 103 nepilnamečiai vaikai). Psichologų bei psichiatrų konsultacijas gavo 23 asmenys, pozityvios tėvystės mokymuose dalyvavo 8 šeimos, 3 šeimoms buvo suorganizuota nemokama teisinė pagalba, 2 šeimos įrašytos į eilę

socialiniam būstui gauti.

Viešosios įstaigos „Vilniaus SOS vaikų kaimas“ Šiaulių miesto vaikams, likusiems be tėvų globos, teikė laikinosios socialinės globos paslaugas. Įgyvendinant projektą „Tvaraus perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų sistemos sąlygų sukūrimas Lietuvoje (Nr. 08.4.1-ESFA-V-405-01-0001)“ Šiaulių regione parengtos trys socialinių globėjų šeimos, kuriose 6 vaikams buvo teikiamos laikinosios globos paslaugas.

Šeimos modelio bendruomeniniuose vaikų globos namuose (J. Šliūpo g. 31B), laikina globa teikta 13 vaikų, likusių be tėvų globos.

VšĮ „Motinos Teresės šeimų namai“ (toliau – Šeimų namai) (Žemaitės g. 71) teikė kompleksinės pagalbos paslaugas krizinės motinystės (tėvystės) atvejais Šiaulių miesto šeimoms, patiriančioms socialinę riziką. Yra teikiamos apgyvendinimo paslaugos Šeimų namuose Šiaulių miesto šeimoms, neturinčioms gyvenamosios vietos ar dėl tam tikrų priežasčių negalinčioms ja naudotis. Paslaugos trukmė – iki 6 mėnesių, tačiau esant motyvuotam poreikiui ir galimybei, 6 mėnesių laikotarpis gali būti pratęstas. Specialistai teikė informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo paslaugas, psichologinės pagalbos, teisininko bei intensyvią krizių įveikimo pagalbą, įgūdžių ugdymo ir palaikymo, darbinių įgūdžių ugdymo paslaugas. Paslauga apima pagalbą visiems šeimos nariams, kuomet sistemiškai dirbama su visa šeima bei jos aplinka, kad šeimos nariai vis sąmoningiau priimtų atsakomybę už savo sprendimus bei savo gyvenimo kūrimą. Per lygiaverčių tarpasmeninių santykių atkūrimą šeimos nariai yra motyvuojami siekti teigiamų pokyčių. 2018 metais paslaugas gavo 10 moterų ir 14 vaikų.

Projektas „Kompleksinė paslaugos šeimai Šiaulių miesto savivaldybėje“. Siekiant užtikrinti socialinių paslaugų prieinamumą visoms šeimoms, ne tik socialinės rizikos, kai patiriami įvairūs sunkumai, susiduriama su krizinėmis situacijomis dėl vaikų auklėjimo, skyrybų, šeimos ir darbo išpareigojimų derinimo, netekčių, negalios ir kitų socialinės rizikos veiksnių, 2018 m. Savivaldybėje ir toliau įgyvendinamas projektas „Kompleksinė paslaugos šeimai Šiaulių miesto savivaldybėje“. Šeimoms teikiamos pozityvios tėvystės, psichosocialinės, šeimos įgūdžių ugdymo ir sociokultūrinės, vaikų priežiūros paslaugos. Kompleksinės paslaugos šeimai buvo teiktos bendruomeniniuose šeimos namuose: Šiaurės Lietuvos kolegija paslaugas teikė pietinėje miesto dalyje (paslaugas gavo 470 asmenų), o centrinėje miesto dalyje – VšĮ Socialinių inovacijų centras (psichosocialines paslaugas gavo 140 asmenų).

Šiaulių miesto socialinių paslaugų įstaigų tinklas išsidėstęs pakankamai tolygiai. Savivaldybės socialines paslaugas teikiančios įstaigos yra išsidėsčiusios įvairiose miesto vietose.

Šiaulių miesto savivaldybėje vyraujančios demografinės tendencijos lemia socialinių paslaugų orientaciją į pagyvenusius ir neįgalius asmenis. Tam, kad senyvo amžiaus žmonės ar asmenys su negalia kuo ilgiau savarankiškai gyventi namuose, būtina jiems sudaryti galimybę gauti tiek socialines, tiek sveikatos priežiūros paslaugas namuose.

Integrali pagalba (dienos socialinė globa ir slauga) asmens namuose. Siekiant mažinti pagyvenusių asmenų ir asmenų su negalia institucinės globos mastą ir orientuotis į bendruomeninių socialinių paslaugų plėtrą, nuo 2015 m. Savivaldybėje įgyvendinamas projektas „Integralios pagalbos teikimas Šiaulių mieste“. Teikiant kompleksines integralios pagalbos (dienos socialinės globos ir slaugos) asmens namuose paslaugas, sudarytos sąlygos artimiesiems, prižiūrintiems neįgalius šeimos narius, įgyti, tobulinti profesinę kvalifikaciją ir (arba) dalyvauti darbo rinkoje, o jų globojamiems šeimos nariams – kiek įmanoma ilgiau likti gyventi savo namuose ir gauti reikiamą pagalbą. Projekto trukmė iki 2020 m. sausio 31 d. Paslaugos teikiamos vaikams su negalia, darbingo amžiaus asmenims su negalia ir senyvo amžiaus asmenims bei teikiama konsultacinė pagalba jų šeimos nariams. 2018 metais integralios pagalbos asmens namuose suteikta daugiau kaip 175 asmenims. Integralios pagalbos (socialinė globa ir slauga) paslaugas asmens namuose teikė Socialinių paslaugų centro, Globos namų ir Šiaulių vyskupijos Caritas komandos.

Socialinės globos paslaugos socialinės globos įstaigose. Aktualus yra senyvo amžiaus žmonių ir suaugusių žmonių su negalia, kuriems nustatyta proto ar psichikos negalia, apgyvendinimo globos namuose klausimas. Dėl spartaus senėjimo proceso ir didėjančio sergančių įvairiomis ligomis (tiek fizine, tiek psichikos ir proto) asmenų skaičiaus išlieka ilgalaikės socialinės

globos socialinės globos įstaigose poreikis. Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams ilgalaikės socialinės globos paslaugos yra teikiamos ne tik miesto teritorijoje esančioje socialinės globos įstaigoje, bet ir kitose šalyje esančiose socialinės globos įstaigose (Aukštelkės, Jurdaičių, Linkuvos, Skemų, Lavėnų, Aknystos, Zarasų, Dūseikių, Ventos valstybės socialinės globos namuose; specialiuosiuose socialinės globos namuose „Tremtinių namai“, Senjorų socialinės globos namuose; privačiose įstaigose: VšĮ „Senolių namai“, VšĮ Antavilių pensionatas, VšĮ „Ežerėlio slaugos namai“, UAB „Sidabrinis amžius“, UAB „Sagera“ Beržėnų senjorų namuose, UAB „Zimperija“, UAB Pamario senjorų namuose, VšĮ Joniškio Švč. Mergelės Marijos parapijos senelių globos namuose „Santara“; kitų savivaldybių – Akmenės r. socialinių paslaugų namuose, Raseinių r. Blinstrubiškių socialinės globos namuose ir kt.). 2018 metais 34 socialinės globos namuose socialinės globos (trumpalaikės, ilgalaikės) paslaugas gavo 226 Šiaulių miesto gyventojai (2017 m. socialines paslaugas gavo 152 gyventojai 21 socialinės globos namuose).

Eil. nr.	Socialinės globos įstaiga	Ilgalaikė socialinė globa (asmenų sk.)	Trumpalaikė socialinė globa (asmenų sk.)
1.	Aukštelkės socialinės globos namai	66	6
2.	Jurdaičių socialinės globos namai	19	6
3.	Linkuvos socialinės globos namai	28	2
4.	Skemų socialinės globos namai	10	
5.	Lavėnų socialinės globos namai	3	1
6.	Aknystos socialinės globos namai	1	
7.	Zarasų socialinės globos namai	1	
8.	Dūseikių socialinės globos namai	7	
9.	Ventos socialinės globos namai	5 (2 iš jų nepilnamečiai)	
10.	VšĮ Antavilių pensionatas	2	
11.	VšĮ „Ežerėlio slaugos namai“	1	
12.	UAB „Sagera“ Beržėnų senjorų namai	7	1
13.	UAB „Zimperija“	8	
14.	VšĮ Joniškio Švč. Mergelės Marijos parapijos senelių globos namai „Santara“	3	
15.	Akmenės r. socialinių paslaugų namai	1	
16.	Raseinių r. Blinstrubiškių socialinės globos namai	12	1
17.	UAB „Sidabrinis amžius“	1	
18.	Senjorų socialinės globos namai		1
19.	Specialieji socialinės globos namai „Tremtinių namai“	2	
20.	VšĮ „Senolių namai“	7	3
21.	Kėdainių socialinės globos namai		2
22.	Kupiškio socialinės globos namai		1
23.	VšĮ „Akacijų užuovėja“		1
25.	VšĮ „Ginkosta“	2	
26.	VšĮ Muniškių globos namai	1	
27.	VšĮ „Senevita“	1	
28.	VšĮ Rumšiškių senelių globos namai „Auksinis amžius“	1	
29.	VšĮ Druskininkų globos ir slaugos namai	1	
30.	VšĮ Ruklos globos namai	1	
31.	VšĮ Šiaulių paliatyvos pagalbos ir slaugos centras	4	
32.	VšĮ Lietuvos reabilitacijos ir slaugos centras	1	

33.	Ilguvos socialinės globos namai	1	
34.	Globos namai „Užuovėja“		4
Iš viso:		197	29

Per 2018 metus naujai suteiktos socialinės globos (trumpalaikės, ilgalaikės) paslaugos asmenims šiose socialinės globos įstaigose:

Eil. nr.	Socialinės globos įstaiga	Ilgalaikė socialinė globa (asmenų sk.)	Trumpalaikė socialinė globa (asmenų sk.)
1.	Aukštelkės socialinės globos namai	3	3
2.	Jurdaičių socialinės globos namai	6	3
3.	Linkuvos socialinės globos namai	8	2
4.	Lavėnų socialinės globos namai		1
5.	UAB „Sagera“ Beržėnų senjorų namai	2	1
6.	UAB „Zimperija“	2	
7.	VšĮ Jonišio Švč. Mergelės Marijos parapijos senelių globos namai „Santara“	1	
8.	Raseinių r. Blinstrubiškių socialinės globos namai	1	
9.	Senjorų socialinės globos namai		1
10.	Specialieji socialinės globos namai „Tremtinių namai“	1	
11.	VšĮ „Senolių namai“	4	1
12.	Kėdainių socialinės globos namai		2
13.	Kupiškio socialinės globos namai		1
14.	VšĮ „Akacijų užuovėja“		1
15.	VšĮ „Ginkosta“	2	
16.	VšĮ Muniškių globos namai	1	
17.	VšĮ „Senevita“	1	
18.	VšĮ Rumšiškių senelių globos namai „Auksinis amžius“	1	
19.	VšĮ Druskininkų globos ir slaugos namai	1	
20.	VšĮ Ruklos globos namai	1	
21.	VšĮ Šiaulių paliatyvos pagalbos ir slaugos centras	4	
22.	VšĮ Lietuvos reabilitacijos ir slaugos centras	1	
23.	Globos namai „Užuovėja“		4
Iš viso:		40	20

2018-10-01 dėl ilgalaikės socialinės globos paslaugų socialinės globos įstaigose laukiančių asmenų eilėje buvo 65 Šiaulių miesto gyventojai, iš jų:

Eil. nr.	Socialinės globos įstaiga	Laukiančiųjų eilėje asmenų skaičius
1.	Aukštelkės socialinės globos namai	13
2.	Jurdaičių socialinės globos namai	7
3.	Linkuvos socialinės globos namai	5
4.	Lavėnų socialinės globos namai	1
5.	Zarasų socialinės globos namai	1
6.	Senjorų socialinės globos namai	1
7.	Specialieji socialinės globos namai „Tremtinių namai“	1
8.	VšĮ „Senolių namai“	3
9.	VšĮ Šiaulių paliatyvos pagalbos ir slaugos centras	1
10.	Šiaulių miesto savivaldybės globos namai	32

Iš viso:	65
----------	----

Vertinant socialinių paslaugų teikimo Šiaulių miesto savivaldybėje pakankamumo lygį, matyti, kad išlieka nepakankamas socialinės globos (ilgalaikės, trumpalaikės) paslaugų senyvo amžiaus, suaugusiems asmenims su negalia (fizine, o ypač protine ir psichikos). Nėra alternatyvių paslaugų po institucinės globos likusiems be tėvų globos vaikams, trumpalaikės socialinės globos „atokvėpio“ paslaugos ar tęstinės socialinės paslaugos darbo savaitę (paromis), savarankiško gyvenimo namų sulaukusiems pilnametystės asmenims (iki 21 m.) po institucinės vaiko socialinės globos.

6. Savivaldybės galimybių teikti socialines paslaugas ir socialinių paslaugų poreikio įvertinimas

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal įmonių socialines grupes	Asmenų (šeimų) skaičius, kuriems socialinių paslaugų poreikis		1000 gyventojų tenka vietų (paslaugų skaičius)	Iš jų finansuoja Savivaldybė
		įvertintas (suteikta)	nepatenkintas (laukiantys eilėje)		
1.	Ilgalaikė socialinė globa (Šiaulių miesto savivaldybės globos namai)	50	32	0,50	10
2.	Trumpalaikė socialinė globa (Šiaulių miesto savivaldybės globos namai)	21	0	0,21	8
3.	Dienos socialinė globa institucijoje (Šiaulių miesto savivaldybės globos namų padalinys dienos centras „Goda“, Šiaulių miesto savivaldybės sutrikusio vystymosi kūdikių namų Dienos socialinės globos padalinys, Šiaulių specialiojo ugdymo centro Dienos socialinės globos skyrius)	101	0	1,01	47
4.	Dienos socialinė globa asmens namuose (integrali pagalba) (Šiaulių miesto savivaldybės globos namai, Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras, Šiaulių vyskupijos Caritas)	175	0	1,74	17
5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose (Šiaulių miesto savivaldybės globos namai)	94	8	0,94	94
6.	Pagalba į namus (Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras)	296	0	2,95	296
7.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šeimoms) namuose (Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras, Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namai, LPF „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugija“)	366	0	3,64	366
8.	Laikinas apnakvindinimas (Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Laikinojo apgyvendinimo tarnyba)	181	0	1,80	181
9.	Kitos socialinės priežiūros paslaugos:				
	apgyvendinimas nakvynės namuose ir krizių centruose (Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centro Laikinojo apgyvendinimo tarnyba, VŠĮ „Motinos Teresės šeimų namai“)	168	0	1,67	168

	pagalba globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams (Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras), pagalba budintiems globotojams (Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namai)	86	0	0,86	86
10.	Bendrosios socialinės paslaugos (informavimas, konsultavimas, tarpininkavimas ir atstovavimas, maitinimo organizavimas, aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne, transporto organizavimas, sociokultūrinės paslaugos, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas) (Šiaulių miesto savivaldybės socialinių paslaugų centras)	9 188	188 (maitinimo organizavimo paslauga)	91	9 188

6.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų analizė

Šiaulių mieste socialinės paslaugos teikiamos šių socialinių grupių asmenims:

- likę be tėvų globos vaikai ir jų šeimos;
- socialinę riziką patiriantys vaikai ir jų šeimos;
- vaikai su negalia ir jų šeimos;
- senyvo amžiaus asmenys ir jų šeimos;
- suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos;
- socialinę riziką patiriantys suaugę asmenys ir jų šeimos;
- šeimos, patiriančios socialinę riziką.

Šiaulių mieste **bendrašias socialines paslaugas** (informavimo, konsultavimo, tarpininkavimo ir atstovavimo) teikia visos socialines paslaugas teikiančios įstaigos.

Socialinių paslaugų centro teikiamos bendrosios socialinės paslaugos (aprūpinimas būtiniaisiais drabužiais ir avalyne, sociokultūrinės paslaugos, asmeninės higienos ir priežiūros paslaugų organizavimas) tenkina socialinių paslaugų poreikį. Maitinimo poreikis yra netenkinamas, nes eilėje nuo 2018 m. gruodžio mėnesio laukiančių yra 188 asmuo. Transporto paslauga vidutiniškai per mėnesį teikiama 52 asmenims, paslauga teikiama specialiosios paskirties automobiliais, pritaikytai vežti negalią turinčius žmones. Besikreipiančiųjų dėl šios paslaugos poreikis tenkinamas, tačiau transporto paslaugos Šiaulių mieste galėtų būti plečiamos. Transporto ūkis yra senas, automobiliai nepritaikyti vežti gulinčius asmenis, nors tokios paslaugos poreikis yra.

Šiaulių miesto gyventojams teikiamos **specialiosios socialinės paslaugos**:

Pagalbos į namus paslaugos – asmens namuose teikiamos paslaugos, padedančios asmeniui (šeimai) tvarkytis buityje ir dalyvauti visuomenės gyvenime. Šias paslaugas teikia Socialinių paslaugų centras. 2018 m. šių paslaugų suteikta 296 asmenims. Vadovaujantis socialinių paslaugų išvystymo normatyvais, reikia plėsti pagalbos į namus paslaugas tiek senyvo amžiaus, tiek darbingo amžiaus asmenims su negalia, tiek vaikams su negalia.

Socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo paslaugos – paslaugos, teikiamos asmenims (šeimoms) dienos metu, siekiant palaikyti ir atkurti savarankiškumą atliekant įvairias visuomeniniame ar asmeniniame (šeimos) gyvenime reikalingas funkcijas. 2018 m. ši paslauga suteikta 366 šeimoms, kuriose pasireiškia socialinės rizikos veiksniai, kuriose auga 659 vaikai. Paslaugas teikia Socialinių paslaugų centro, Vaikų globos namų ir LPF „SOS vaikų kaimų Lietuvoje draugijos“ socialiniai darbuotojai, dirbantys su šeimomis, patiriančiomis socialinę riziką ir atvejo vadybininkai, vykdančios tų šeimų atvejo vadybos procesus, kurie padeda šeimai tapti pajėgia savarankiškai užtikrinti vaiko teises ir teisėtus interesus. Vidutinis vienam socialiniam darbuotojui tenkantis šeimų, įrašytų į apskaitą, skaičius buvo 15. Vadovaujantis Socialinių paslaugų išvystymo normatyvais, reikia plėsti nestacionarias socialines paslaugas, derinant jas su kitomis bendruomenėje teikiamomis paslaugomis (sveikatos priežiūros, švietimo, kultūros) pagal individualius vaiko ir šeimos poreikius, ir plėsti individualios socialinio darbuotojo pagalbos vaikui ir jo šeimai, globėjams (rūpintojams) paslaugas.

Laikino apnakvandinimo paslaugos – nakvynės ir būtinųjų paslaugų (asmens higienos, buitinių) suteikimas asmenims krizių atvejais ar dėl iškilusių problemų, dėl kurių kyla grėsmė asmens sveikatai ar gyvybei. 2018 m. paslauga buvo suteikta 181 socialinės rizikos asmeniui. Šios paslaugos poreikis tenkinamas. Paslauga teikiama Socialinių paslaugų centro Laikino apgyvendinimo tarnyboje.

Apgyvandinimas nakvynės namuose ir krizių centre – tai laikinos nakvynės, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo bei kitų būtinųjų paslaugų suteikimas asmenims, neturintiems gyvenamosios vietos ar dėl patirto smurto negalintiems ja naudotis. 2018 m. laikino apgyvendinimo paslauga suteikta 152 socialinės rizikos asmenims. Pagal nustatytus socialinių paslaugų išvystymo normatyvus apgyvendinimo paslaugas socialinės rizikos asmenims nakvynės namuose viršija nustatytą socialinių paslaugų išvystymo normatyvą. Paslauga teikiama Socialinių paslaugų centro Laikino apgyvendinimo tarnyboje.

Didinant socialinės priežiūros paslaugų prieinamumą viešuosius pirkimus reglamentuojančių teisės aktų nustatyta tvarka nupirktos socialinės priežiūros paslaugos krizinės motinystės atvejais, kurias teikia VšĮ „Motinos Teresės šeimų namai“. Per 2018 metus pagalba buvo suteikta 10 moterų ir 14 vaikų. Pagal Socialinių paslaugų išvystymo normatyvus apgyvendinimo paslaugas socialinės rizikos asmenims krizių centre reiktų plėsti bendruomenėje teikiamomis paslaugomis šeimai ir vaikui.

Pagalba globėjams (rūpintojams) ir įvaikintojams – tai atrankos, konsultavimo bei mokymų organizavimo paslaugų teikimas suteikiant žinių ir kompetencijų, reikalingų auginant globojamus (rūpinamus) ir įvaikintus vaikus. 2018 m. pagrindinius GIMK (Globėjų (rūpintojų) ir įtėvių mokymo ir konsultavimo) mokymus lankė 20 asmenų, tęstinius GIMK mokymus – 23 asmenys, savipagalbos grupėse dalyvavo 19 asmenų. Šios paslaugos poreikis tenkinamas.

Dienos socialinė globa – visuma paslaugų, kuriomis asmeniui teikiama kompleksinė, nuolatinė specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba dienos metu. Dienos socialinė globa institucijoje teikiama vaikams, senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su psichikos ir elgesio sutrikimais socialinių paslaugų įstaigose. 2018 m. ši paslauga suteikta 101 asmeniui, iš jų 5 vaikams. 2018 m. eilėje laukiančių nėra. Pagal nustatytus socialinių paslaugų išvystymo normatyvus dienos socialinės globos paslaugos vaikams su negalia, senyvo amžiaus asmenims ir darbingo amžiaus asmenims Šiaulių mieste nesiekia nustatyto socialinių paslaugų išvystymo normatyvo, todėl nuo 2018 m. spalio 1 d. atidaryta nauja grupė Šiaulių specialiojo ugdymo centro Dienos socialinės globos skyriuje, kurią lanko 2 asmenys su sunkia negalia. Dienos socialinė globa teikiama kaip alternatyva socialinei globai institucijoje ir tokiu būdu sudaromos sąlygos šių asmenų artimiesiems neiškristi iš darbo rinkos, nes dienos metu neįgalus vaikas, suaugęs ar senyvo amžiaus asmuo laiką praleidžia dienos centre. Šios paslaugos teikiamos Šiaulių specialiojo ugdymo centro Dienos socialinės globos skyriuje, Sutrikusio vystymosi kūdikių namų Dienos socialinės globos padalinyje ir Globos namų dienos centre „Goda“.

Integrali pagalba (dienos socialinė globa ir slauga) asmens namuose 2018 m. teikiama 175 asmenims su negalia. Pagal nustatytus socialinių paslaugų išvystymo normatyvus ši paslauga atitinka normatyvą ir jį viršija, tačiau paslauga vaikams su negalia visiškai neteikiama. Paslaugą teikia Socialinių paslaugų centras, Globos namai ir Šiaulių vyskupijos Caritas.

Trumpalaikė socialinė globa – visuma paslaugų, kuriomis asmeniui teikiama kompleksinė, nuolatinė specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba krizių atvejais, vaikams laikinai netekus tėvų globos, šeimos nariams, globėjams, rūpintojams, laikinai dėl tam tikrų priežasčių (ligos, komandiruotės, atostogų ir kt.) negalintiems prižiūrėti asmenų, kuriems reikalinga nuolatinė priežiūra, – „atokvėpio“ paslaugos, socialinę riziką patiriantiems suaugusiems asmenims po medicininės rehabilitacijos siekiant integruotis į visuomenę. Ši paslauga teikiama senyvo amžiaus asmenims ir viršija Socialinių paslaugų normatyvus, suaugusiems asmenims su negalia – trūksta iki Socialinių paslaugų normatyvo, vaikams su negalia – trūksta iki Socialinių paslaugų normatyvo, vaikams, likusiems be tėvų globos: šeimynoje – viršija normatyvą, bendruomeniniuose vaikų globos namuose – trūksta iki Socialinių paslaugų normatyvo, vaikų socialinės globos namuose – viršija Socialinių paslaugų normatyvą. 2018 m. trumpalaikė socialinė globa suteikta 50 senyvo

amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia, likusiems be tėvų globos vaikams, vaikams su negalia.

Siekiant atitikti nustatytus Socialinių paslaugų normatyvus, tikslinga diegti priemones, kurios užtikrintų palaipsni perėjimą nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų šeimai ir vaikui.

Ilgalaikė socialinė globa – visuma paslaugų, kuriomis visiškai nesavarankiškam asmeniui teikiama kompleksinė, nuolatinė specialistų priežiūros reikalaujanti pagalba. Ilgalaikės socialinės globos paslaugos senyvo amžiaus asmenims, suaugusiems asmenims su negalia bei likusiems be tėvų globos vaikams teikiamos socialinės globos įstaigose, esančiose Šiaulių mieste ir kituose Lietuvos miestuose. 2018 m. ši paslauga suteikta 247 senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia, vaikams su negalia. Ši paslauga teikiama senyvo amžiaus asmenims trūksta iki Socialinių paslaugų normatyvo; suaugusiems asmenims su negalia: grupinio gyvenimo namuose – trūksta iki Socialinių paslaugų normatyvo, socialinės globos namuose – viršija normatyvą; vaikams su negalia: grupinio gyvenimo namuose – trūksta iki Socialinių paslaugų normatyvo, socialinės globos namuose – viršija normatyvą; vaikams, likusiems be tėvų globos: šeimoje – viršija normatyvą, bendruomeniniuose vaikų globos namuose – trūksta iki Socialinių paslaugų normatyvo, vaikų socialinės globos namuose – viršija Socialinių paslaugų normatyvą. Siekiant atitikti nustatytus Socialinių paslaugų normatyvus, tikslinga diegti priemones, kurios užtikrintų palaipsni perėjimą nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų šeimai ir vaikui.

Vertinant socialinių paslaugų teikimo Šiaulių miesto savivaldybėje pakankamumo lygį, matyti, kad išlieka pagalbos į namus, socialinės globos (ilgalaikės, trumpalaikės) paslaugų senyvo amžiaus, suaugusiems asmenims su negalia, vaikams su negalia, bendruomenėje teikiamų paslaugų poreikis.

7. Socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius savivaldybėje

Eil. Nr.	Įstaigos	Socialinių darbuotojų skaičius		Socialinių darbuotojų padėjėjų skaičius	Atvejo vadybininkų skaičius
		iš viso	iš jų finansuojamų iš valstybės biudžeto		
1.	Savivaldybės socialinių paslaugų įstaigose (2018 m. duomenys):				
1.1.	biudžetinėse	76	25	155	8
1.2.	viešosiose	–	–	–	–
2..	Nevyriausybinesse organizacijose	4	4	–	1
3.	Savivaldybės administracijoje	–	–	–	–
	Iš viso:	80	29	155	9

8. Ankstesnių metų Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo rezultatų trumpa apžvalga

Įgyvendinant 2018 metų socialinių paslaugų planą, didelę įtaką turėjo plano priemonių vykdytojų bendradarbiavimas. Įgyvendinant planą dalyvavo ne tik Socialinių paslaugų skyrius, Savivaldybės įsteigtų socialinių paslaugų įstaigų darbuotojai, bet ir kiti Savivaldybės administracijos skyriai, nevyriausybinesse organizacijos ir socialiniai partneriai.

Uždaviniai	Priemonės	Finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas	Įvykdymas
1 tikslas – plėtoti paslaugas vaikui ir šeimai					
1.1. Plėsti ir stiprinti socialinių paslaugų tinklą ir organizuoti paslaugas	Vykdyti projektą „Kompleksinė pagalba Šiaulių	ES, SB	Socialinių paslaugų skyrius,	Suteiktos paslaugos 150 šeimų	Įvykdyta.

šeimai ir vaikui teikimą	miesto šeimoms“		NVO, Ekonomikos ir investicijų skyrius		
1.2. Plėsti vaikų dienos centrų tinklą seniūnaitijų principu bei didinti paslaugų įvairovę ir prieinamumą vaikams iš socialinės rizikos šeimų	Organizuoti paslaugos teikimą	SB, VB	Socialinių paslaugų skyrius, Vaikų globos namai	Įsteigtas 1 vaikų dienos centras pietinėje miesto dalyje	Neįvykdyta. Vaikų dienos centrą buvo planuota įsteigti laisvose vieno namelio patalpose, tačiau nesumažėjus globojamų vaikų skaičiui, nebuvo laisvų patalpų.
1.3. Plėsti vaikų globos šeimoje paslaugas	Užtikrinti Globos centro veiklą	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Vaikų globos namai, Socialinių paslaugų centras, NVO	Paslaugas vaikams, likusiems be tėvų globos, teiks ne mažiau kaip 6 budintys globotojai (šeimose gyvena ne mažiau 15 vaikų, likusių be tėvų globos)	Įvykdyta. 11 budinčių globotojų teikė laikinosios globos paslaugas 29 tėvų globos netekusiems vaikams
1.4. Organizuoti Globos centro ir budinčių globotojų paslaugos viešinimą	Bendradarbiaujant su Bendrųjų reikalų skyriaus vyr. specialistu viešiesiems ryšiams organizuoti viešinimą	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Globos centras	Suorganizuoti ne mažiau kaip 3 paslaugos viešinimo renginiai (straipsnis, reportažas, informacijos pateikimas interneto puslapyje, informacija socialiniuose tinkluose)	Įvykdyta. Transliuojamas reklaminis klipas miesto reklamos ekrane; informacija teikiama interneto puslapyje, socialiniuose tinkluose; renginiuose platinami lankstinukai
1.5. Plėsti globėjų (rūpintojų) paiešką, rengimą, atranką, konsultavimą ir pagalbos teikimą, taikant naujus metodus	Organizuoti darbą su vaikų giminaičiais, taikant naujas darbo su šeimomis metodus	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Globos centras, Vaiko teisių apsaugos skyrius	Užtikrinti, kad 60 procentų vaikų, likusių be tėvų globos, būtų suteikta laikinoji globa giminaičių šeimose	Neįvykdyta. Nuo liepos 1 d. 15 procentų vaikų, likusių be tėvų globos, buvo suteikta laikinoji globa artimųjų giminaičių šeimose. Kitiems vaikams nesuteikta laikinoji globa, nes nebuvo užtikrintos tinkamos gyvenimo sąlygos ir saugumas

					pas giminaičius, kiti giminaičiai buvo nesuinteresuoti padėti giminių vaikams.
1.6. Didinti šeimose, šeimynose globojamų (rūpinamų) vaikams teikiamų paslaugų kokybę	Vykdyti pagalbos pinigų už globojamus vaikus mokėjimą	SB	Socialinių paslaugų skyrius	Užtikrinti pagalbos pinigų mokėjimą už kiekvieną globojamą vaiką (šeimose, šeimynose, budinčių globotojų)	Įvykdyta. Šiaulių miesto savivaldybės tarybos 2018-05-03 sprendimas Nr. T-156 „Dėl pagalbos pinigų mokėjimo už tėvų globos netekusių vaikų priežiūrą ir globą (rūpybą) Šiaulių miesto savivaldybėje tvarkos aprašo patvirtinimo“
1.7. Vykdyti institucinės socialinės globos pertvarką	Užtikrinti Savivaldybės tarybos patvirtintus planus	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Vaikų globos namai, Socialinių paslaugų centras, Šiaulių sutrikusio vystymosi kūdikių namai	100 procentų įgyvendinti 2018 metų priemones numatytas Savivaldybės tarybos sprendimais patvirtintuose: <i>Šiaulių miesto savivaldybės vaikų globos namų</i> teikiamos socialinės globos pertvarkos 2018–2020 metų veiksmų plane ir <i>Šiaulių sutrikusio vystymosi kūdikių namų</i> teikiamos socialinės globos pertvarkos 2018–2020 metų veiksmų plane	Iš dalies įvykdyta. Įstaigoje padidėjo apgyvendintų vaikų skaičius globos namuose. Iš dalies įvykdyta.
1.8. Plėsti socialinės priežiūros paslaugų teikimą seniūnaitijų principu šeimoms patiriančioms riziką	Organizuoti paslaugos teikimą Pradėti taikyti naujus darbo su šeimomis metodus (pvz. SMART)	VB	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centras, Vaikų globos	Teikiamos socialinės priežiūros paslaugos seniūnaitijų principu šeimoms patiriančioms riziką	Iš dalies įvykdyta. Nuo 2018-07-01 keitėsi teisės aktai, kuriais reglamentuojama socialinio darbuotojo ir atvejo

			namai, „SOS vaikų kaimai Lietuvoje“	užtikrinant, kad 1 socialiniam darbuotojui tektų ne daugiau kaip 10 socialinės rizikos šeimų	vadybininko veikla. Taikomas SMART tėvystės metodas
1.9. Plėsti socialinių paslaugų prieinamumą vykdant Socialinių paslaugų centro Paramos šeimai tarnybos (Stoties 9 C) patalpų rekonstrukciją	Parengti techninį projektą dėl Socialinių paslaugų centro Paramos šeimai tarnybos patalpų rekonstrukcijai	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centras, Statybos ir renovacijos skyrius	Parengtas techninis projektas	Vykdoma. Projekto rengėjai neparengė projekto sutartyje numatytu terminu.
2 tikslas – plėtoti socialines paslaugas vaikams su negalia ir jų šeimoms					
2.1. Plėtoti dienos socialinės globos paslaugas tėvams, globėjams (rūpintojams), auginantems vaiką su negalia institucijoje	Organizuoti paslaugos teikimą	SB, VB	Socialinių paslaugų skyrius, Šiaulių sutrikusio vystymosi kūdikių namai	3–5 vaikams su negalia ir jų šeimų nariams suteikti dienos socialinės globos paslaugas institucijoje	Įvykdyta. 5 vaikams su negalia ir jų šeimų nariams suteikti dienos socialinės globos paslaugas institucijoje.
2.2. Užtikrinti trumpalaikės („atokvėpio“) socialinės globos asmens namuose paslaugų vaikams su negalia ir jų šeimoms teikimą	Organizuoti paslaugos teikimą	SB, VB	Socialinių paslaugų skyrius, Globos namai	5 vaikams su negalia ir jų šeimų nariams namuose teikti „atokvėpio“ paslaugas	Įvykdyta. 6 vaikams su negalia ir jų šeimų nariams namuose suteiktos „atokvėpio“ paslaugos.
2.3. Organizuoti dienos vasaros stovyklas neįgaliems vaikams kartu su sveikais vaikais, ugdant savarankiškumo socialinius įgūdžius	Organizuoti paslaugos teikimą	SB	Socialinių paslaugų skyrius, NVO	10 neįgalių vaikų bus suteiktos paslaugos vasaros dienos stovyklose	Įvykdyta. 14 vaikų suteiktos paslaugos vasaros dienos stovyklose.
3 tikslas – plėsti socialinių paslaugų prieinamumą senyvo amžiaus asmenims ir asmenims su negalia ir jų šeimoms					
3.1. Užtikrinti suaugusių asmenų su negalia trumpalaikės („atokvėpio“) paslaugos institucijoje teikimą	Organizuoti paslaugos teikimą	VB, SB	Socialinių paslaugų skyrius, Globos namai	10 suaugusių asmenų su negalia ir jų šeimų nariams suteiktos trumpalaikės socialinės („atokvėpio“) globos paslaugos institucijoje	Įvykdyta. Globos namuose 21 asmeniui su negalia suteikta trumpalaikės socialinės globa.
3.2. Organizuoti integralios pagalbos asmens namuose paslaugas asmenims su negalia ir	Vykdyti projektą „Integrali pagalba į namus	ES, SB, VB	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių	100 asmenų su negalia ir senyvo amžiaus	Įvykdyta. 175 asmenims su negalia suteiktos integralios pagalbos

senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms, kaip alternatyvą institucinei globai	Šiaulių mieste“		paslaugų centras, Globos namai, Šiaulių vyskupijos Caritas	asmenų ir jų šeimoms, kurioms suteiktos integralios pagalbos (socialinės globos ir slaugos) asmens namuose paslaugos	(socialinės globos ir slaugos) asmens namuose paslaugos.
3.3. Plėsti socialinių paslaugų prieinamumą, pritaikant dienos socialinės globos centrą „Goda“ asmenims su negalia	Vykdyti Šiaulių miesto savivaldybės globos namų padalinio dienos socialinės globos centro „Goda“ pastato atnaujinimo darbus	ES, SB	Investicijų skyrius, Socialinių paslaugų skyrius, Globos namai, Statybos ir renovacijos skyrius	Atlikti pastato atnaujinimo darbai pagal skirtas lėšas	Įvykdyta. 2018-03-06 pasirašyta projekto „Dienos socialinės globos centro „Goda“ esamo pastato Žalgirio g. 3 atnaujinimas“ finansavimo sutartis.
3.4. Plėsti senyvo amžiaus asmenų dienos centrų tinklą seniūnaitijų principu	Išanalizuoti situaciją įvertinant galimybes pirkti paslaugas viešųjų pirkimų būdu	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centras	Atlikti analizę nustatant paslaugų poreikį pagal seniūnaitijas	Vykdoma. Renkami duomenys apie senyvo amžiaus asmenis pagal seniūnaitijas.

III SKYRIUS UŽDAVINIAI IR PRIEMONIŲ PLANAS

9. Prioritetinės socialinių paslaugų plėtros kryptys

1. Plėsti bendruomeninių vaikų globos namų tinklą. Parengti projektinį pasiūlymą.
2. Įgyvendinti projektą „Vaikų gerovės ir saugumo didinimas, paslaugų šeimai, globėjams (rūpintojams) kokybės didinimas bei prieinamumo plėtra“ – išlaikyti Globos centrų globos koordinatorių pareigybės ir steigti darbo vietas. Partneriai –Vaikų globos namai ir Socialinių paslaugų centras.
3. Plėsti grupinio gyvenimo namų tinklą.
4. Pastatyti (pritaikyti) pastatą nakvynės namų ir apgyvendinimo paslaugoms teikti.
5. Plėsti ir stiprinti socialinių paslaugų tinklą ir teikti paslaugas šeimai ir vaikui, įgyvendinant projektą „Kompleksinės paslaugos šeimai Šiaulių miesto savivaldybėje“.
6. Pastatyti priestatą Šiaulių miesto savivaldybės globos namų teritorijoje, skirtą teikti trumpalaikės socialinės globos paslaugas asmenims, turintiems proto ar psichinę negalią.

10. Priemonių planas

Tikslas – kurti saugią socialinę aplinką				
Uždaviniai	Priemonės	Finansavimo šaltiniai	Atsakingi vykdytojai	Laukiamas rezultatas

1. Didinti bendrųjų, socialinės priežiūros paslaugų įvairovę ir aprėptį ir prieinamumą	Rekonstruoti Socialinių paslaugų centro Stoties g. pastatą	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centras, Statybos ir renovacijos skyrius	1. Parengtas techninis projektas. 2. Viešųjų pirkimų būdu nupirkti rangos darbai.
	Stiprinti nevyriausybinių organizacijų veiklą, teikiant pagalbą asmenims su negalia	SB, VB	Socialinės paslaugų skyrius, NVO, neįgaliųjų organizacijos	Socialinės reabilitacijos paslaugas asmenims su negalia teikia 12 nevyriausybinių organizacijų.
	Užtikrinti laikino apnakvindinimo ir apgyvendinimo paslaugų nakvynės namuose paslaugos teikimą	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centras	Parinkta vieta ir pastatas apnakvindinimo ir apgyvendinimo paslaugų nakvynės namuose paslaugos teikimui.
	Plėsti pagalbą į namus paslaugas senyvo amžiaus asmenims ir asmenims su negalia	SB	Socialinių paslaugų centras	Pagalbos į namus paslaugos poreikis patenkintas 95 procentais (nuo gautų prašymų skaičiaus). Paslaugas gauna ne mažiau kaip 200 asmenų
	Teikti pagalbą į namus paslaugas vaikams su negalia ir jų šeimoms	SB	Sutrikusio vystymosi kūdikių namai	Paslaugos teikiamos 6 vaikams su negalia.
	Plėsti grupinio gyvenimo namų tinklą	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Globos namai	1. Parengtas pastato, skirto grupinio gyvenimo namų veiklai, pirkimo ekonominis ir (ar) socialinis pagrindimas. 2. Įvykdytos pirkimo procedūros. 3. Patalpos pritaikytos grupinio gyvenimo namų veiklai.
	Plėsti vaikų dienos centrų veiklą	SB	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centras, NVO	1. Finansuojami vaikų dienos centrai pagal jų parengtas programas. 2. Socialinės priežiūros paslaugas gauna 190 vaikų. 3. Pradėti pasirengimo darbai dėl infrastruktūros pritaikymui vaikų

				dienos centrų veiklai pietinėje miesto dalyje (partneriai 2 vaikų dienos centrai). Projekto pabaiga 2022 m. gruodžio 31 d.
2. Didinti socialinės globos paslaugų aprėptį ir prieinamumą	Užtikrinti integralios pagalbos (dienos socialinės globos ir slaugos) paslaugų teikimą asmens namuose asmenims su sunkia negalia	VB, ES	Socialinių paslaugų skyrius, Socialinių paslaugų centras, Globos namai, Caritas, Projektų valdymo skyrius	1. Integralios pagalbos asmens namuose poreikis patenkintas 90 procentų nuo gautų prašymų skaičiaus. 2. Paslaugas gauna 120 asmenų su negalia.
	Plėsti dienos socialinės globos paslaugas institucijoje asmenims su negalia	SB, VB	Socialinių paslaugų skyrius, Globos namų dienos socialinės globos centras „Goda“, Specialiojo ugdymo centras	1. Paslaugas gauna: Globos namų dienos socialinės globos centre „Goda“ – 73 asmenys, Specialiojo ugdymo centre – 20 asmenų. 2. Užtikrinti Specialiojo ugdymo centre grupės asmenims su sunkia negalia (maksimalus asmenų skaičius grupėje – 6 asmenys) veiklą.
	Plėsti dienos socialinės globos paslaugas institucijoje vaikams su negalia	VB	Socialinių paslaugų skyrius, Sutrikusio vystymosi kūdikių namai	Paslaugas gauna iki 5 vaikų su proto ir (ar) psichikos negalia.
	Pradėti teikti trumpalaikės (atokvėpio) socialinės globos paslaugas vaikams su sunkia negalia institucijoje ir (arba) namuose	VB, SB	Socialinės paslaugų skyrius, Globos namai, Sutrikusio vystymosi kūdikių namai	1. Trumpalaikės socialinės globos (atokvėpio) paslaugas institucijoje gauna 5 vaikai su sunkia negalia (globėjų, tėvų atostogų, komandiruočių, ligos metu ar kt.). 2. Trumpalaikės socialinės globos (atokvėpio) paslaugas namuose gauna 5 vaikai su sunkia negalia (globėjų, tėvų atostogų, komandiruočių, ligos metu ar kt.).
	Plėsti socialinės globos paslaugų asmenims su	SB	Socialinių paslaugų	Parengtas naujo padalinio prie Globos

	negalia infrastruktūrą		skyrius, Globos namai, Statybos ir renovacijos skyrius	namų Energetikų g. 20A statybos projektas. Planuojamas vietų skaičius – 40.
	Plėsti dienos socialinės globos paslaugų asmenims su negalia infrastruktūrą	ES, SB	Socialinių paslaugų skyrius, Globos namai, Statybos ir renovacijos skyrius, Projektų valdymo skyrius	1. Atnaujintas Globos namų dienos socialinės globos centro „Goda“ pastatas (Žalgirio g. 3) 2. Dienos socialinės globos paslaugos teikiamos asmenims su fizine negalia.
3. Plėsti paslaugas vaikams ir šeimai	Plėsti bendruomenines paslaugas vaikams	SB, ES	Socialinės paslaugų skyrius; Vaikų globos namai, Socialinių paslaugų centras	Pradėti pasirengimo darbus dėl būstų pritaikymo bendruomeniniams vaikų globos namams. Planuojama pritaikyti 2 būstus. Projekto pabaiga 2022 m. gruodžio 31 d.
	Užtikrinti bendruomeninių paslaugų šeimai teikimą	ES	Socialinės paslaugų skyrius, Projektų valdymo skyrius, NVO	Šiaulių mieste veikia 2 bendruomeniniai šeimų namai, kurie nemokamai teikia kompleksines (psichologines, šeimos įgūdžių ugdymas ir palaikymas, mediacija, vaikų priežiūra pozityvios tėvystės mokymai ir kt.) paslaugas šeimai.

11. Regioninių socialinių paslaugų poreikis 2019 m.

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	Socialinės globos įstaiga	Mastas (vietų skaičius)
1.	Ilgalaikės socialinės globos paslaugų teikimas senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia	Socialinės globos įstaigos	Pagal poreikį
2.	Trumpalaikės socialinės globos paslaugų teikimas senyvo amžiaus ir suaugusiems asmenims su negalia	Socialinės globos įstaigos	Pagal poreikį
3.	Trumpalaikės socialinės globos („atokvėpio“) paslaugų teikimas asmenims, sergantiems psichikos liga (Alzheimerio liga)	Socialinės globos įstaigos	Pagal poreikį

2019 m. lyginant su 2018 m., išliks ilgalaikės socialinės globos paslaugų poreikis asmenims, kuriems nustatyta proto ar psichikos negalia.

Ilgalaikės socialinės globos paslaugos Šiaulių miesto gyventojams su proto ar psichikos negalia skiriamos pagal asmens (globėjo) pasirinkimą socialinės globos įstaigose, kurių veiklą ir asmenų apgyvendinimo klausimus administruoja Neįgalųjų reikalų departamentas prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos.

IV SKYRIUS FINANSAVIMO PLANAS

12. Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai ir jų įvertinimas

Eil. nr.	Socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai	Pagal faktines išlaidas	Pagal planines išlaidas
		praėję metai (2018 m.)	einamieji metai (2019 m.)
1.	Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms, Eur	3 728 019	4 572 300
1.1.	palyginti su visu savivaldybės biudžetu, proc.	2,55	2,92
2.	Valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos, Eur	1 450 800	1 364 800
	iš jų:		
2.1.	socialinės rizikos šeimų socialinei priežiūrai organizuoti	380 800	602 000
2.2.	asmenų, turinčių sunkią negalią, socialinei globai organizuoti	941 600	649 200
2.3.	darbo rinkos politikos priemonėms ir gyventojų užimtumo programoms įgyvendinti	106 200	102 600
2.4.	pagal teisės aktus savivaldybėms perduotoms įstaigoms išlaikyti	22 200	11 000
3.	Valstybės biudžeto lėšos, Eur	214 800	220 200
	iš jų:		
3.1.	aplinkai pritaikyti neįgaliesiems	51 600	55 000
3.2.	socialinės reabilitacijos bendruomenėje paslaugų neįgaliesiems projektams finansuoti (<i>be administravimo išlaidų</i>)	163 200	165 200
4.	Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšos (<i>Globos koordinatoriai (institucinės globos pertvarka), Bendruomeniniai vaikų globos namai, integrali pagalba (dienos slauga ir globa) asmens namuose, kompleksinės pagalbos paslaugos šeima</i>), Eur	464 300	624 700
	Iš viso, Eur	5 857 919	6 782 000

12.1. Socialinių paslaugų finansavimo šaltinių įvertinimas

2019 metais pagrindiniai teikiamų socialinių paslaugų finansavimo šaltiniai yra tie patys, kaip ir ankstesniais metais – savivaldybės biudžeto lėšos, valstybės biudžeto specialios tikslinės dotacijos, kitos valstybės biudžeto lėšos (iš Neįgalųjų reikalų departamento prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos) ir Europos Sąjungos fondų lėšos. Asignavimai skiriami vadovaujantis Lietuvos Respublikos įstatymais, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimais, tvarkos aprašais ir kitais teisės aktais. Prognozuojama, kad, palyginus su 2018 metais, išlaidos socialinėms paslaugoms 2019 metais didės apie 15,4 procento (nuo 5857,9 tūkst. Eur iki 6782,0 tūkst. Eur).

13. Socialinių paslaugų finansavimo iš savivaldybės biudžeto būdai

Eil. Nr.	Finansavimo būdai	Lėšos (Eur)	
		praėję metai (2018 m.)	einamieji metai (2019 m.)
1.	Socialinių paslaugų pirkimas (<i>kompleksinės paslaugos krizinės motinystės atveju</i>)	10 364	48 000
2.	Tiesioginis socialinių paslaugų įstaigų finansavimas	3 191 900	3 537 500
	iš jo:		
2.1.	savivaldybei pavaldžių įstaigų (<i>Socialinių paslaugų centras, Globos namai, Vaikų globos namai, Globėjų centras, Grupinio gyvenimo namai</i>)	2 751 900	3 107 300
2.2.	savivaldybei nepavaldžių socialinės globos įstaigų (<i>valstybinių, savivaldybių, privačių ir viešųjų</i>)	440 000	430 200
3.	Socialinės globos paslaugos vaikams, likusiems be tėvų globos (<i>instituciniai, bendruomeniniai vaikų globos namai, šeimynos</i>)	77 450	144 900
4.	Socialinių paslaugų programų finansavimas (<i>vaikų dienos centrai, būsto pritaikymas neįgaliesiems (suaugusiems asmenims ir vaikams su sunkia negalia), Užimtumo didinimo programa, neįgaliųjų socialinės rehabilitacijos bendruomenėje projektai</i>)	185 651	130 100
5.	Kitos socialinės paslaugos (<i>vienkartinės pašalpos, pagalbos pinigai globėjams (rūpintojams), kūdikio kraitelis, parama EPLSAF lėšomis finansuojamo projekto įgyvendinimui (LPF „Maisto bankas“), asmens gebėjimo pasirūpinti savimi išvadų rengimas, Europos Sąjungos projektų įgyvendinimas</i>)	252 654	711 800
	Iš viso:	3 728 019	4 572 300

14. Lėšos, reikalingos žmogiškųjų išteklių plėtrai

Siekiant plėsti socialinių paslaugų infrastruktūrą mieste ir gerinti socialinių paslaugų kokybę, būtina užtikrinti žmogiškųjų išteklių plėtrą, investuoti į socialinių darbuotojų kvalifikacijos tobulinimą ir pritraukti daugiau socialinių darbuotojų, kurie galėtų ir norėtų dirbti su šeimomis, patiriančioms rizikas. Nuo 2018 m. liepos 1 d. įsigaliojus vaiko teisių apsaugos sistemos pertvarkai, didelis dėmesys yra skiriamas socialinių darbuotojų, atvejo vadybininkų ir kitų specialistų, dirbančių su šeimomis, mokymams ir jų darbo užmokesčio didinimui, todėl 2019 metams planuojamas didesnis šių lėšų poreikis.

15. Savivaldybės finansinių galimybių palyginimas su numatytų priemonių finansavimu

Planuojama, kad Šiaulių miesto savivaldybės gyventojams teikiamoms socialinėms paslaugoms finansuoti ir socialinių paslaugų plėtrai užtikrinti naudojamų lėšų šaltiniai 2019 metais, palyginus su 2018 metais, keisis dėl šių priežasčių:

1. Savivaldybės biudžeto išlaidų dalis socialinėms paslaugoms didės dėl išaugusio globojamų vaikų skaičiaus šeimose, šeimynose, Globos centruose (pas budinčius globotojus), pagalbos pinigų skyrimo šeimoms, globojančioms (rūpinančioms) vaikus, socialinių paslaugų srities darbuotojų darbo užmokesčio kilimo; šeimynoms skiriamos finansinės paramos, kurių lemia didėjantis valstybės draudžiamųjų pajamų dydis.

2. Valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų dalis augs dėl didėjančio socialinių paslaugų srities darbuotojų, teikiančių socialinės priežiūros paslaugas šeimoms, patiriančioms socialinę riziką, skaičiaus; dėl augančio sunkios negalios ilgalaikės socialinės globos paslaugų gavėjų skaičiaus ir didėjančių socialinės globos kainų.

3. Valstybės biudžeto lėšų dalis, skirta vaikų globos (rūpybos) išmokoms, išliks tokia pat, kaip ir 2018 metais, dėl nepakitusių įstaigose globojamų vaikų skaičiaus. Taip pat planuojama, kad išliks beveik nepakitusi valstybės lėšų dalis, skirta būsto pritaikymui neįgaliems asmenims.

4. Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos lėšos bus naudojamos integralios pagalbos (dienos socialinės globos ir slaugos) asmenų namuose paslaugų plėtrai, kompleksinės pagalbos Šiaulių miesto šeimoms teikimui.

15.1. Savivaldybės organizuojamų socialinių paslaugų įvertinimas

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. A1-578 patvirtinti Socialinių paslaugų išvystymo normatyvai. Vertinant pagal normatyvuose nustatytus socialinių paslaugų poreikius, Šiaulių miesto gyventojams tenka:

Eil. Nr.	Socialinių paslaugų rūšys pagal žmonių socialines grupes	10 000 gyventojų tenka pagal normatyvą		2018 m. situacija Šiaulių miesto savivaldybėje (100 429 gyventojų)		Skirtumas („+“ trūksta iki normatyvo, „-“ viršija normatyvą)
		Vietų/gavėjų	Normatyvinis vietų sk. Šiaulių miesto gyventojams	10 000 gyventojų tenka	Vietų/gavėjų skaičius	
1.	Senyvo amžiaus asmenys ir jų šeimos					
1.1.	Pagalba į namus	40 (gavėjų) (kartu su 2.1 gavėjais)	402	29	296	+11
1.2.	Dienos socialinė globa/integrali pagalba į namus	7 (gavėjai)	70	16	164	-9
1.3.	Dienos socialinė globa ir socialinė priežiūra įstaigoje (socialinių paslaugų centre, dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje, krizių centre ir kt.)	60 (kartu su 2.3 gavėjais)	603	9	92	+51
1.4.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	2 (vietos)	20	6	57	-4
1.5.	Trumpalaikė socialinė globa	1,2 (vietos)	12	7,2	72	-6
1.6.	Ilgalaikė socialinė globa	20 (vietų)	201	17	173	+3
2.	Suaugę asmenys su negalia ir jų šeimos					
2.1.	Pagalba į namus, socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens (šeimos) namuose	10 (gavėjų)	100	2,6	26	+7,4
2.2.	Dienos socialinė globa/integrali	4	40	1,1	11	+2,9

	pagalba į namus	(gavėjai)				
2.3.	Dienos socialinė globa ir socialinė priežiūra įstaigoje (socialinių paslaugų centre, dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje, krizių centre ir kt.)	60 (kartu su 1.3 gavėjais)	603	9	92	+51
2.4.	Trumpalaikė socialinė globa	1,5 (vietos)	15	0,4	4	+1,1
2.5.	Apgyvendinimas savarankiško gyvenimo namuose	4 (vietos)	40	3,7	37	+0,3
2.6.	Ilgalaikė socialinė globa:					
2.6.1.	grupinio gyvenimo namuose	2 (vietos)	20	0	0	+2
2.6.2.	socialinės globos namuose	7 (vietos)	70	8	80	-1
3.	Šeimos ir vaikai					
3.1.	Šeimos socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas jos namuose	43 (gavėjai)	432	36	366	+7
3.2.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas socialinės priežiūros centre (dienos centre, socialinių paslaugų centre, vaikų dienos centre, paramos šeimai centre ir kt.):					
3.2.1.	vaikų	30 (gavėjų)	301	66	659	-36
3.2.2.	šeimų	26 (gavėjai)	261	36	366	-10
3.3.	Šeimos apgyvendinimas laikino gyvenimo namuose (įstaigoje motinoms ir vaikams, krizių centre ir kt.), savarankiško gyvenimo namuose	3,5 (kartu su 4.2 gavėjais)	35	1,6	16	+1,9
3.4.	Pagalba globėjui (rūpintojui), įvaikintojui	4,5 (gavėjai)	45	7,5	75	-3
3.5.	Dienos socialinė globa/integrali pagalba į namus ir pagalba į namus vaikui su negalia (jo šeimai)	1 (gavėjas)	10	0,6	6	+0,4
3.6.	Dienos socialinė globa ir socialinė priežiūra įstaigoje (socialinių paslaugų centre, dienos centre, šeimos paramos centre, paramos šeimai tarnyboje ir kt.) vaikui su negalia	11 (vietų)	110	0,5	5	+10,5
3.7.	Trumpalaikė socialinė globa vaikui su negalia	2 (vietos)	20	0,2	2	+1,8
3.8.	Ilgalaikė socialinė globa vaikui su negalia:					
3.8.1.	grupinio gyvenimo namuose	0,3 (vietos)	3	0	0	+0,3
3.8.2.	socialinės globos namuose	0,2 (vietos)	2	0,5	5	-0,3
3.9.	Ilgalaikė (trumpalaikė) socialinė globa likusiam be tėvų globos vaikui:					
3.9.1.	šeimynoje	2 (vietos)	20	2,6	26	-0,6
3.9.2.	bendruomeniniuose vaikų globos namuose	4 (vietos)	40	1,3	13	+2,7
3.9.3.	vaikų socialinės globos namuose	2 (vietos)	20	7	70	-5
3.10.	Apgyvendinimas savarankiško	0,2	2	0	0	+2

	gyvenimo namuose be tėvų globos likusiems jaunuoliams, paliekantiems institucinę globą	(vietos)				
4.	Socialinės rizikos suaugę asmenys					
4.1.	Socialinių įgūdžių ugdymas ir palaikymas asmens namuose, socialinės priežiūros centruose (dienos centre, socialinių paslaugų centre, krizių centre, paramos šeimai centre ir kt.)	8 (gavėjai)	80	11	112	-3
4.2.	Asmens apgyvendinimas laikino gyvenimo namuose (įstaigoje motinoms ir vaikams, krizių centre ir kt.), savarankiško gyvenimo namuose	3,5 (kartu su 3.3 gavėjais)	35	1,6	16	+1,9
4.3.	Apgyvendinimas nakvynės namuose ir laikino apnakvindinimo vietose	5,5 (vietos)	55	33	333	-27,5
4.4.	Trumpalaikė socialinė globa psichologinės bei socialinės reabilitacijos įstaigoje	1,5 (vietos)	15	0	0	+1,5

Socialinių paslaugų išvystymo normatyvus **viršija** teikiamos socialinės paslaugos:

1. senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms – dienos socialinės globos (integralios pagalbos), trumpalaikės socialinės globos ir apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose;

2. šeimoms ir vaikams – socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo socialinės priežiūros centre, vaikui su negalia teikiamos dienos socialinės globos paslaugos įstaigoje;

3. socialinės rizikos suaugusiems asmenims – apgyvendinimo ir apnakvindinimo paslaugos nakvynės namuose, šeimos apgyvendinimo paslaugos laikino gyvenimo namuose (krizių centre ir kt.).

Trūksta iki Socialinių paslaugų išvystymo normatyvų šių socialinių paslaugų:

1. senyvo amžiaus asmenims ir jų šeimoms – pagalbos į namus, dienos socialinės globos ir ilgalaikės socialinės globos;

2. suaugusiems asmenims su negalia ir jų šeimoms – pagalbos į namus, socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo asmens (šeimos) namuose, dienos socialinės globos (integralios pagalbos) į namus, dienos socialinės globos ir socialinės priežiūros įstaigoje, trumpalaikės socialinės globos, apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose, ilgalaikės socialinės globos grupinio gyvenimo namuose;

3. šeimoms ir vaikams – šeimos socialinių įgūdžių ugdymo ir palaikymo jos namuose, dienos socialinės globos (integralios pagalbos) į namus ir pagalbos į namus vaikui su negalia (jo šeimai), dienos socialinės globos ir socialinės priežiūros įstaigoje vaikui su negalia, trumpalaikės socialinės globos vaikui su negalia, ilgalaikės socialinės globos vaikui su negalia grupinio gyvenimo namuose, ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos likusiam be tėvų globos vaikui bendruomeniniuose vaikų globos namuose, apgyvendinimo savarankiško gyvenimo namuose be tėvų globos likusiems jaunuoliams, paliekantiems institucinę globą.

V SKYRIUS PLĖTROS VIZIJA IR PROGNOZĖ

16. Socialinių paslaugų plėtros vizija

Socialinių paslaugų plėtros vizija – kurti gyventojų poreikius atitinkančią socialinių paslaugų sistemą, siekti, kad socialinės paslaugos būtų teikiamos bendruomenėje ir šeimose, užtikrinti reikiamų socialinių paslaugų teikimo tęstinumą ir socialinių paslaugų rūšių plėtrą, įtraukiant nevyriausybinės organizacijas ir privačias įstaigas, teikiant socialines paslaugas sudaryti sąlygas gyventojams išsaugoti žmogiškąjį orumą ir patenkinti jų žmogiškuosius poreikius.

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2014 m. vasario 14 d. įsakymu Nr. A1-83 patvirtintas Perėjimo nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems ir likusiems be tėvų globos vaikams 2014–2020 metais veiksmų planas. Įgyvendinant šį planą bus siekiama 2016–2020 metų laikotarpiu numatyti nuoseklius ir koordinuotus veiksmus, skatinančius perėjimo iš institucinės socialinės globos prie paslaugų neįgaliesiems suaugusiems asmenims, turintiems proto ar (ir) psichikos negalią, vaikams ir jaunimui, turintiems proto ar (ir) psichikos negalią ir likusiems be tėvų globos vaikams, įskaitant kūdikius, šeimoms bendruomenėje ir pagalbos šeimai, globėjams (rūpintojams) sistemos kūrimą, kompleksinių paslaugų šeimai teikimo bei integralios pagalbos namuose paslaugų plėtrą.

17. Prognozuojamos socialinės paslaugos

Per ateinančius 3 metus Šiaulių miesto savivaldybėje prognozuojamos šios socialinių paslaugų plėtros kryptys:

1. Socialinių paslaugų į namus pagal individualius asmens ir šeimos poreikius plėtra, socialinės paslaugos vaikams ir šeimai, globėjams (rūpintojams) ir įtėviams
2. Vaikų dienos centrų plėtra.
2. Ilgalaikės (trumpalaikės) socialinės globos tikslingumo (teikiama tik tais atvejais, kai kitos socialinės paslaugos dėl didelio asmens nesavarankiškumo lygio nebeatitinka asmens (šeimos) poreikių) didinimas, kokybės gerinimas.
3. Palaipsnis perėjimas nuo institucinės globos prie šeimoje ir bendruomenėje teikiamų paslaugų neįgaliesiems asmenims ir jų šeimoms (grupinio gyvenimo namų steigimas).
4. Nestacionarių socialinių paslaugų, derinant jas su kitomis bendruomenėje teikiamomis paslaugomis (sveikatos priežiūros, švietimo, kultūros) pagal individualius asmens ir šeimos poreikius, ir individualios socialinio darbuotojo pagalbos neįgaliajam ir jo šeimai plėtra.

18. Savivaldybės biudžeto augimo perspektyva ir numatomas pokytis

Savivaldybės biudžeto išlaidos socialinėms paslaugoms bendrame Savivaldybės biudžete 2017 metais sudarė 2,17 procento, 2018 metais – 2,55 procento, 2019 metais – 2,91 procento. Kasmet didėjant socialinių paslaugų poreikiui ir kylant teikiamų paslaugų kainoms, yra siekiama užtikrinti socialinių paslaugų tęstinumą, todėl socialinėms paslaugoms skiriamų lėšų dalis kasmet didėja.

19. Siūlomos plėsti regioninės socialinės paslaugos, jų rūšys ir prognozuojamas mastas

Socialinių paslaugų rūšys (nurodomos pagal žmonių socialines grupes)	Mastas (vietų skaičius)
Ilgalaikė socialinė globa suaugusiems asmenims su psichine negalia ir senyvo amžiaus asmenims su psichine negalia	Pagal poreikį
Ilgalaikė socialinė globa suaugusiems asmenims su negalia	Pagal poreikį

VI SKYRIUS PLANO ĮGYVENDINIMO PRIEŽIŪRA

20. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros vykdytojai

Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūrą vykdo socialines paslaugas teikiančių biudžetinių įstaigų vadovai, perkamų socialinių paslaugų teikėjai ir Socialinių paslaugų skyrius pagal kuruojamą sritį.

21. Socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūros etapai ir įvertinimo rezultatai

Šiaulių miesto savivaldybės 2019 m. socialinių paslaugų plano ir jo priemonių tikslingumas bus vertinamas atsižvelgiant į kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos planui įgyvendinti ir tikslams pasiekti, analizuojama, ar pasiekti rezultatai, tikslai ir uždaviniai. Jei jie nepasiekti, bus analizuojama, kokie veiksniai galėjo turėti reikšmės rezultatams, taip pat

numatomos priemonės jiems pašalinti ar sumažinti. Planas bus tikslinamas pagal kintančias aplinkybes ir veiksnius, turinčius ar galinčius turėti įtakos socialinių paslaugų planui įgyvendinti ir tikslui pasiekti.

Šiaulių miesto savivaldybės 2019 m. socialinių paslaugų plano įgyvendinimo priežiūra bus derinama su bendra Savivaldybės strateginio plano stebėseną.

22. 2019 metų socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijai

Pasiekti rezultatai, tikslai ir uždaviniai vertinami pagal Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijus, patvirtintus Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2007 m. balandžio 12 d. įsakymu Nr. A1-104 „Dėl Socialinių paslaugų plano formos ir Socialinių paslaugų efektyvumo vertinimo kriterijų patvirtinimo“. Ši informacija naudojama rengiant kitų metų socialinių paslaugų planus, koreguojant socialinių paslaugų teikimo tikslus, uždavinius bei priemones.
